

KÓR-HÁZUNK

2005. június • II. évf. 3. szám

JÓSA ANDRÁS KÓRHÁZ FOLYÓIRATA

■ Ápolók Nemzetközi Napja 3. oldal ■ Új vezetőink 6. oldal ■ Arc-Kép 8. oldal ■ Onkoradiológia, haematológia 12. oldal

Ápolók Nemzetközi Napja

2005. MÁJUS 23.

Kitüntetett dolgozóink:

Dr. Djogniné Gresó Judit I. Gyermekosztály, részlegfelelős ápoló.

Benkei Istvánné II. Gyermekosztály, részlegfelelős ápoló

Gál Zoltánné II. Sebészeti Szakrendelés, asszisztens

Kantár Gáborné Bőrgyógyászati Osztály, ápoló

Kóczán Istvánné Fül-Orr-Gégeosztály, ápoló

Kranyik Mária Urológiai Osztály, ápoló

Kriston Sándorné Krónikus Belgyógyászati Osztály, részlegfelelős ápoló

Mártonné Kővári Ildikó Reumatológiai Osztály, részlegfelelős ápoló

Pusztai Istvánné Szeptikus Sebészeti Osztály, ápoló

ÁPOLÓK NEMZETKÖZI NAPJA

2005. május 23.

Az ápolóinkat köszöntöttük

Az Ápolók Nemzetközi Ünnepe alkalmából megtartott megemlékezésen kórházunk tanácstermében Dr. Pikó Károly orvosigazgató köszöntötte az ünnepeket.

A szónok vázolta az ápolás történetét. Emlékeztetett arra, hogy a fennmaradt dokumentumok azt mutatják, az ókorban már felismerték a nők különleges képességeit a betegek és a gyermekek ápolására. A középkorban, amikor még nem működtek kórházak, és orvosok sem voltak, a keresztény egyház látott el gyógyító, karitatív feladatokat.

A főorvos emlékeztetett arra, hogy a haladottabb országokban a XIX. század elején már megalakultak a kórházak, ahol az orvosok rendszeres gyógyítást folytattak. A megbízható és a megfelelő ápoló személyzet hiányzott. Egy korabeli dokumentum így fogalmazott: „A tudatlan és megbízhatatlan nők, akik ekkor ápolónők voltak, a betegek megfigyelésére nem voltak alkalmasak, még abban sem lehetett

bízni, hogy a gyógyszereket beadják a betegeknek, virasztás ürügyén a felhajtott pálinkától sokszor mélyebben aludtak, mint a betegek, és csodálkoztak, ha reggel valamelyik ágyban halottat találtak. Jobb nő nem vállalta ezt a foglalkozást.” Aztán később a rendszeres képzés kialakulásával, az ápoló személyzetnek a gyógyításba való bevonásával ez a szemlélet gyökeresen megváltozott. A rendszeres nővérképzés Németországban 1836-ban kezdtek el.

Florence Nightingale angol előkelő család szép és rendkívüli szellemi képességekkel megáldott lánya. Harminchárom éves, amikor elszegényedett úrinők részére létesült jótékony szanatóriumot alapít, és egyúttal az intézmény ápolónője is.

Közben kitört a Krimi háború, ahol az angol sebesültek 40-50 százaléka pusztult el, pizsok, kötszerhiány, gyógyszerhiány és a betegápolás teljes hiánya miatt. A hadügyminiszter Florence Nightingale kéri fel a hadikórház átszervezésére. Ő

harmincnyolc ápolónőt választ ki, kötszereket, gyógyszereket, húst, gyümölcsöt visz a kórházba. Iszonyú állapotokat talál, amelyet szuggesztív személyisége segítségével hamarosan teljesen átalakít. Megvalósítja, amit a betegápolásról körülményeiről vall. Ezek a körülmények: a tisztaság, a gondos ellátás, rend, rendszeresség, megfelelő táplálék, nyugalom, gyengéd tapintat a beteg kedélyállapota iránt. Intézkedései nyomán 50 százalékról 10 százalékra csökken a halandóság, és mikor a vízvezeték is beszerelik, akkor két százalékra. A kórházból álnév alatt tér haza, hogy elkerülje az öt ünnepelni akaró tömeget.

A közegészségügy egyik legnagyobb úttörőjének tartják. Statisztikai adatlapok és a figyelő-, őrzőtevékenység bevezetését javasolja. Az ápolás szakmai követelményei mellett, hirdeti a hivatástudatot is: „A hivatás szeretete az a vágy, és az a szüntelen törekvés, hogy az ember a dolgát a lehető legjobban végezze el, a leges-

legjobban végzett munka - mindenkié, az ápolónőé is - a világ megjavítása - a tökéletesség felé. A hivatás szeretete ezért a világ haladásának nagy ereje.” Florence Nightingale kilencven éves korában halt meg.

Az orvos igazgató ünnepi beszédében emlékeztetett arra, hogy ma az ápolói tevékenység oktatása egyetemi szintre emelkedett. A kórházunk ápolói családi feladataik mellett végzik a munkájukat, úgy hogy nem kapják meg a megfelelő anyagi elismerést érte.

– A rossz körülmények ellenére is felelősségteljesen, szakszerűen végzik el kórházunk ápolói a munkájukat, úgy hogy közben minden betegnek jut egy mosolyuk is. A ma ápolónőjét áthatja Florence Nightingale szelleme, amit esküje hűen tükröz: „Hűségesen segítem az orvost a munkájában, és teljes odaadással szolgálom azok javát, akiket gondozásomra bízta.” – fejezte be beszédét az igazgató.

Az ápolók – Mihez kezdenénk nélkülük

„Mi lehet jobb annál, mint szeretni amit csinálunk és tudni hogy annak értéke is van.”

Katarina Grabham

Születésemtől kezdve igen sokat voltam kapcsolatban a kórházzal és a doktor bácsimmal. Úgy jártam hozzá, mint aki hazajárna. Az eszközök a jellegzetes rendelő illat ma is elmém-ben, orromban van. Mindig azt mondtam a „doktor bá-

csinak” nem kell nekem már több injekció, mert én azt nem szeretem ígérem többé nem fázom meg. De ő erre csak azt válaszolta nem te vagy a rossz. A kedvessége és figyelmessége hatására indult az egészség-gel kapcsolatos ismeretem. Már 10 évesen kötöttem és utána a vöröskereszt szak-kör segítségével igen sok ismeretre tettem szert. De már akkor tudtam ez igen kevés, ahhoz hogy jó szak-

ember legyen valakiből. Feltehetnék a kérdést, miért van szükség az ápolók-ra. Úgy gondolom Dr. Pikó Károly Igazgató Főorvos ünnepi beszéde, ami 2005. 05. 23-án az Ápolók Nemzetközi Napja alkalmából hangzott el a válasz az adott kérdésre. A betegeknek, a bajbajutottaknak, időseknek és a gyerekeknek ápolásra van szükségük. A technika fejlődése sem szoríthatja ki az ápolást az ápolót hiszen

soha nem lesz olyan gép amely pótolni tudná az ápoló odafigyelését és könyörületét. A betegápolás olyan hivatás amely mindig létezni fog ameddig az emberiség létezik, szükséges lesz a gondolkodás. Sajnos az ápolói presztízs igen mélyre zuhant. Évekkel ezelőtt örült az ember hogy felvették 200-300 emberből most örülnek ha van egy osztály-ra való tanuló alig 20 fő. Mi ennek az oka miért került

ez a hivatás ilyen helyzetbe. A kérdésre a válasz régen tisztelték az ápolót erkölcsi megbecsülést élvezte és büszkeség volt ide tartozni. Én még szerencsére ebben az időben kerültem ebbe a szakmába. Olyan büszke voltam, hogy emberekkel foglalkozhattam, és azt tehettem, ami gyerekkorom óta tudatosan hajtott. 1980-óta vagyok ezen a pályán de elmondhatom ma is ugyanolyan lelkesedéssel megyek be dolgozni mint az első munkanapomon. Szeretem a szakmát és úgy érzem szakmailag is sokat

fejlődtem és sokat fejlődök. Ennek érdekében folyamatosan tanulok és nem hagyok ki egyetlen továbbképzést sem. Úgy érzem egy igazi ápolót semmi nem tántoríthat el a kötelességtől még a lelketlen világ és a megbecsülés hiánya sem. De ma ez nem így van. Sem erkölcsileg sem anyagilag nincs megbecsülve a szakma. Nem jelent jó pontot ha az ember elmondja egészségügyi dolgozó vagyok. Ezt a fiatalok nem tudják át-hidalni nem is igen tudják ennek az értékét átélni mert nincs is lehetőségük. A ki-

tüntetés, amit kaptam és kaptunk a kolleganőkkal, úgy érzem nem csak nekünk ad erőt, hogy ezt a munkát tovább tudjuk folytatni, hanem az új generációnak is példaértékű lehet abban, hogy minnél többen legyünk ebben a szakmában, akik így gondolkodnak. Ha kell újra harcba szállunk azért, hogy nem egy paraszolvencia árnyékos szakma legyen, hanem a régi fényében tündöklő szakma. Jöjjön vissza az az idő amikor a média és az emberek a valódi képet mutatják be és látják és a fiata-

lok is vonzó szakmának tekintik majd. Ez a kitüntetés azt szolgálja számomra, és úgy gondolom, hogy a többi kolleganőim számára is, hogy csak így tovább nem szabad feladni, hiszen magasan kvalifikált szakemberek dolgoznak és küzdenek a betegekért, és ideje lenne már a megfelelő helyre kerülnie ennek a szakmának.

„A fáradtságos munka” jutalma nem az amit kapunk érte hanem az amivé válunk általa” *John Ruskin*

Dr. Djogniné Gresó Judit
részlegfelelős

Ápolók ünnepe!

Florence Nightingale 1820. május 12-én született, a modern betegápolás megteremtője. Születése napját az Ápolók Nemzetközi Napjává nyilvánították.

Az ápolói hivatás gyakorlóinak a tudományos előadásain túl került sor a miniszteri kitüntetések, vala-

mint a Kossuth Zsuzsanna emlékérem átadására.

Magyarországon Kossuth Zsuzsanna, megelőzve, Florence Nightingale-t, felismerve az ápolás fontosságát és a korszerű ápolás alapelveit vált naggyá.

A Magyar Ápolási Egyesület által alapított Kossuth

Zsuzsanna emlékérmét, melyet országosan minden évben hárman kapnak meg, az idén nagy örömünkre "e" magas kitüntetés egyikét, Kórházunk dolgozója, nevezetesen Csikai Sándorné Katika MÁE alapító tagnak, adta át Dr. Rácz Jenő egészségügyi miniszter.

Csikai Sándorné: minő-

ségbiztosítási előadó, ápolónő, fő feladata a minőségápolás megtestesítése, melyen jelenleg is aktívan dolgozik. Emberi magatartása, közösség teremtő, példamutató tevékenysége jellemzi.

Ezúton is gratulálunk.

Borsy Béla
MÁE megyei vezetőségi tag

Harmincöt éve ápolja, gondozza a gyermekeket

Benkei Istvánné az egyik kórházunk kitüntetett ápolói közül. Azt mondja mindig is gyermekekkel akart foglalkozni. Ezt sikerült eddig megvalósítania, hisz az elmúlt 35 évet kórházunkban és a nyíregyházi csecsemőotthonban töltötte. Úgy tűnik a II. Gyermekosztály részlegvezető ápolója, mindig jókedvű, az elmúlt évtizedek nehézségei, nem látásának rajta, ma is olyan lelkesedéssel dolgozik, mint amikor az ápolóképzőt 1970-ben elkezdte.

- A Kölcsey Gimnáziumba jártam, de tizenhét évesen is tudtam, hogy gyermekekkel akarok majd foglalkozni. Hallottam, hogy a nyíregyházi kórházban gyermekápoló és gyermekgondozó képzést indítanak. Ott hagytam a gimnáziumot és gyermekgondozó képzésre jelentkeztem. A felvételin énekelni is kellett, és mivel nem túl jó a hallásom, azt mondták gyermekápolónak vesznek fel. A képzés akkor még itt volt a kórházban, sok orvos is tanított minket. A gyakorlatokat itt helyben végeztük el a tankórtermekben. A gyermekápoló szakot 1970-ben végeztem el, mondja a kitüntetett.

A végzés után rögtön a kórházunkba került dolgozni. A mostani I-es Gyermekosztályon beosztott ápolónőként kezdett, három műszakban dolgozott, sokszor 12 órát is bent volt a munkahelyén. Igaz közlőből járt ide, hisz két évig a nővér-szállón lakott.

- Miután férjhez mentem elkerültem a nővérszállóról, aztán fiam is született. Húsz hónapig voltam vele otthon, és jöttem vissza dol-

gozni. A fiam 1980-ban ment iskolába, és úgy gondoltam, hogy jobb lenne ha többet lehetnék vele. Ezért kerestem egyműszakos munkahelyet. Akkor kerültem a csecsemőotthonba. Néhány hónap után vezető gondozónő lettem. Ott elvégeztem a gyermekgondozó szakot is, úgy látszik akkor már nem számított, hogy nem jó a hallásom. Le is érettségiztem. Hét éven keresztül dolgoztam ott, mondja Benkei Istvánné.

Azt mondja a csecsemőotthonban is szeretett dolgozni, de hiányzott neki a kórházi légkör. Aztán 1987-ben főápolónőt kerestek a II. számú Gyermekosztályra, amely akkor még a Sóstói úton működött.

- Dolinay főorvos úr megkérdezte, nem mennék-e oda? Én azonnal igent mondtam. Nem bántam meg a döntésemet. Ezt a munkát jobban szeretem, naponta újab és újabb helyzeteket kell megoldani. Mikor beindult Nyíregyházán az Egészségügyi Főiskola, akkor oda is beiratkoztam, és elvégeztem.

Mikor megkérdezem mi is egy főnővér dolga, körbe mutat a kis raktáron, ahol beszélgetünk: „Ezeknek az anyagoknak a beszerzéséről mind nekem kell gondoskodni. Ami az osztály napi életéhez szükséges, azoknak rendelkezésre kell állni.” Azt mondja nem is olyan könnyű feladat ez mindig. Papírokat kell újra és újra elküldeni, hogy biztosan mindent megkapjanak. Ügyel az osztály rendjére, és tisztaságára. Felügyeli az ápolók munkáját. Gondoskodik az időbeosztásról. Ha valami akadályozza a gyógyító munkát

az osztályon a főorvos is neki szól először, hogy intézkedjen. Ennek ellenére a részlegvezető ápoló láthatóan mindig jókedvű, szereti a munkáját.

Azt mondja talán szívesebben lenne többet a gyermekekkel ápolónőként, de azt is tudja, hogy erre már nem sok esélye van.

A kórházzal, mint munkahellyel most is elégedett.

- Az elismerés mértéke, a fizetés lehetne nagyobb – mondja - nem csak az anyagiakról van szó! Az erkölcsről is, régebben egy orvosnak, egy ápolónak nagyobb becsülete volt, most, ezt hiányolom. Személy szerint én nem panaszkodhatok, ez már a második kitüntetés amit kaptam, és nagyon jól esik! A kollégáimmal meg is ünnepeltük, és sokan gratuláltak más osztályokról is.

Mikor megkérdezem, hogy mi az amin változtatna, elsőként a liftet említi: "Egy betegszállító lift kellene ebbe az épületbe! Nem is tudom, hogy tervezhették lift nélkül." Aztán még hosszan sorolja mi minden kellene, de ő is tudja szűkösek az anyagi lehetőségek. Megkérdelem még: mi a siker titka?

- Szeretem a munkámat. Ahhoz, hogy sikeres legyek a munkahelyemen az is kellett, hogy a férjem sokat segített, sokszor vigyázott a gyerekekre, míg én dolgoztam. A fiam talán kevesebbet látott, mint más gyermekek az édesanyjukat. Már ő is felnőtt ember, jó munkája van, szerencsések vagyunk. Talán egy unoka már jó lenne! Addig az osztályon lévő kis gyermekek kapják tőlem a nagyanyai szeretetet – nevet jókedvűen Jolika.

FIGYELEMHIÁNY ÉS TÚLMOZGÁS

A terhesség középső szakaszában átélte, hosszabb időn át fennálló stresszes állapot nyomán előfordulhat, hogy a születendő baba élete későbbi szakaszában nyughatatlan, ideges természetű gyerekké fejlődik. Belga kutatók szerint azon nők utódaik között, akik terhességük 12-22. hetében folyamatosan stresszt éltek át, az átlagnál jóval több volt a hiperaktív, összpontosításra képtelen gyerekek. Viszont a terhesség későbbi időszakában átélte stresszállapotok, a jelek szerint nem befolyásolják a születendő gyermek későbbi pszichés fejlődését. A leuveni kutatók 71 - egyébként lelkileg teljesen egészséges semmilyen pszichiátriai kezelés alatt nem álló - nő terhességét kísérték végig majd 8-9 évvel később megvizsgálták őket és elsőszülöttjüket. Egyértelmű volt a következtetés, hogy a terhesség idején átélte folyamatos, fokozott izgalmi állapot magatartási, összpontosítási problémák okoz a születendő gyermeknek. Azt tartják valószínűleg, hogy a stresszes állapot során a véráramba jutó hormonok a magzat szervezetébe is beépülnek, s befolyásolják agyának fejlődését. A kutatók szerint csak a folyamatosan fennálló stressz okoz a későbbiekben problémát, attól senkinek sem kell tartania, hogy a néhány percen át tartó ijedtség károsíthatja a babát. Ám az átélte megnyugtatásának csökkentése érdekében meg kell tanulnia minden kismamának a lazítás mikéntjét, hogy enyhíteni tudja az óhatatlanul bekövetkező feszültségeknek a magzatra gyakorolt káros hatásait.

Nagy Géza
mb. ápolási igazgató

Tanulmányok, tréningek, továbbképzések:

1982-1986 Nyíregyháza Kölcsey Ferenc Egészségügyi Szakközépiskola, Általános ápoló és általános asszisztens oklevél.

1987 Esztergom, Ipari Vezetőképző Intézet, Vezetés Tudományi Alapok tanfolyam.

1990-1994 Budapest, HIETE Egészségügyi Főiskolai Kar, Diplomás Ápoló Szak, Diplomás ápoló.

1992 Nyíregyháza Jósa András Megyei Kórház, Transzfúziós tanfolyam.

1992-1993 Nyíregyháza Zay Anna Egészségügyi Szakközépiskola Mentőápoló Szak, Mentőápoló oklevél.

1996 Debrecen DOTE Társadalomorvostani Intézet, Minőségellenőrzés a fekvőbetegellátásban c. tanfolyam.

1997 Debrecen Kenézy Gyula Kórház, Felkészítés a hatékony vezetésre c. tanfolyam.

1997- 1999 Budapest, SOTE Egészségügyi Menedzserképző Központ, Egészségügyi Menedzser másoddiploma - szakvizsga, MSc.

2000 - 2001 Budapest, SZTÁV RT, Minősbiztosítási felülvizsgáló és tanúsító oklevél.

2003 - Tűzvédelmi szakvizsga.

Munkatapasztalatok: Jósa András Megyei kórház-ban

1986-1995 Sürgősségi Betegellátó Osztály - Ápoló

1992-1995 Kórházi Mentőszolgálat Csoportvezető

1994-1995 Sürgősségi Betegellátó Osztályvezető Fő-

ápoló (főnővér) helyettes 1995-től Ápolás Igazgatóhelyettes

1995-1997-ig Ápolás Igazgatóhelyettes és Kórházi Mentőszolgálat, Csoportvezető

1999-től Etikai Bizottsági tag 1999-től ápolás szakmacsoport vezető

Összegezve 9 év ágymelletti ápolói gyakorlat (ebből 3 év alsó vezetői gyakorlat), 9 év felső vezetői gyakorlat.

Tudományos tevékenység:

Előadás: Ápolási folyamat, elhangzott az I. Szakdolgozói napon; Nyíregyháza, 1997, dec. 03.

Írás: Kórház finanszírozás kontra OEP; Kórlap, 1999.1. évf. április - május.p.5.

Előadás: Szervezeti változás - Mátix; Egészségügyi Szakdolgozók IV. Tudományos Napján; Nyíregyháza, 2000.nov.15.

Szakdolgozat: Controlling a nyíregyházi Megyei Kórházban; Budapest, SOTE, 2000.p.46.

Előadás: Szervezeti változás - Mátix; Budapest, SOTE Menedzserképző központban, 2001.jan.10.

Kitüntetések:

1999-ben Főigazgatói kitüntetés, 100 éves a Kórházunk ünnepségen.

Megbízások:

1997-től óraadó a Zay Anna Egészségügyi Szakközépiskolában

1999- adatvédelmi felelős 1999-től etikai bizottsági tag 2002 - től intézetvezetői kényszerleti tag

2003-ban, Államvizsga, sebészeti ápolástan gyakorlati vizsgabizottsági elnök, DOTE Egészségügyi Főiskolai Kar, végzős nappali és levelezős hallgatók vonatkozásában.

Szervezeti, egyesületi tagság

Magyar Ápolási Egyesület Magyar Egészségügyi Menedzsmet Társaság Magyar Rákellenes Liga, Városi Szervezetének Titkára

Tass Emőke *humánpolitikai osztályvezető* életrajza a következő számban fog megjelenni.

Kovácsné Dóka Tünde
járóbeteg ellátás vezető asszisztens

Területe: a kórházhoz tartozó összes járóbeteg szakellátás, valamint a szakdolgozók kapcsolatos minden ügy intézése.

Tanulmányok

1981-1985 Kölcsey Ferenc

Egészségügyi Szakközépiskola Gimnázium

1996-2000 Debreceni Orvostudományi Egyetem Egészségügyi Főiskolai Kar Nyíregyháza

2000-2004 Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar FEEFI Humán szervező

2004-2004 EU pályázatíró képzés

Munkahely

1989-1993 Vas megyei Általános Iskola, napközis nevelő 1992-2001

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Jósa András Megyei Kórház egészségügyi asszisztens 2001-2002

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat Jósa András Kórháza, Járóbeteg-ellátás vezető

2002. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Önkormányzat, Jósa András Kórháza, Humánpolitikai Osztály, Oktatási Csoport, egészségügyi gyakorlatvezető, terep-tanár

Nyelvtudás: eszperantó-középfokú nyelvvizsga, orosz társalgási szinten

Szakmai tapasztalataim:

- egészségnevelési programok szervezése

- pályázatírás

- oktatás

- egészségügyi ellátás területén humánerőforrás tervezése, koordinálása

- karrier tervezés

- szervezetfejlesztés

- személyügyi feladatok ellátása

- minőségügy irányítás

- intézményi gazdálkodás

- stratégiai tervezés

- andragógia

- elégedettségi vizsgálat

készítés, elemzés

- PR tevékenység

- humánerőforrás

menedzselés

- szakmai konferenciák,

értekezletek előkészítése, szervezése

- programkonzultációk szervezése alsó, közép, felső fokú képzőintézményekkel

Célkitűzéseim:

A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara országos szervezetében kamatoztathassam szakmai tudásomat. További feladatomnak tekinteném az egészségügyi szakdolgozók erkölcsi, szakmai megbecsülésének jelentőségét hangsúlyozni, érdekeit a legmagasabb szinten képviselni.

„Merre tart kórházunk, közös utunk kiépítése”

Személyiségépítő tréning

2005. február 25 - 26 - án; március 4 - 5 - én és 11 - 12 - én péntek, szombati napokon a Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Rt. szakemberei vezetésével intézetünk fekvőbeteg ellátásban dolgozó főnővérei számára kórházunk főigazgatója bentlakásos, térítésmentes, közösségfejlesztő és személyiségépítő tréninget szervezett. A térítésmentességet külső szponzorok tették lehetővé. Célja a főnővéri kar horizontális kommunikációjának javítása, illetve a külső környezethez irányuló, egy-egy arcúlatot biztosító kommunikáció elősegítése volt. A tréningen 46 főnővér vett részt, három csoportra osztva. A foglalkozásokat zömében csoportos feladatok adták, amely során a főnővérek más - más szituációban megismerhették egymást, illetve saját személyiségük dominanciáját. Voltak olyanok, akik eddig látásból ismerték egymást, mert különböző telephelyeken dolgoznak és eddig még nem volt olyan szituáció, ahol sor kerülhetett volna közelebbi

ismerkedésre. Gyakorlatilag minden egyes kurzus végére közvetlenebb, baráti hangulat alakult ki a főnővérek között. Bízom abban, hogy ez a két nap hozzájárul a betegek érdekében végzett napi munkában a problémamegoldó- és empátiakészség javulásához; ezáltal a beteg-megelégedettség és a gyógyító munka színvonalának emeléséhez. A tréning helyszínének kiválasztásában szem előtt kellett tartani, hogy ne legyen közel, ne legyen távol, ugyanakkor legyen elszeparált, ne legyen külső zavaró külső környezet. Így esett az előre definiált szempontokat kielégítő Verba tanyára a választás, ahol otthonos környezetben, nyugodt körülmények között dolgozhattak a főnővérek. Igazából akkor érjük el a kitűzött célokat, ha ez a tréning egy folyamat kezdete és bizonyos időszakonként, például háromnegyed évente megismétlődik, eltérő összetételű főnővéri csoportokkal.

Nagy Géza
mb. ápolási igazgató

STRESSZ ÉS INFARKTUS

A közlekedési dugó, illetve a vele járó stressz és a szennyezett levegő hatása háromszorosára növeli a szívinfarktus kockázatát - véli egy német kutatócsoport az 1999-2001 közötti időszakban szívinfarktuson átesett személyek kikerdezése után (a tanulmány a New England Journal of Medicine című amerikai orvosi lap legfrissebb számában jelent meg.

A 691 önkéntes válaszadót arra kérték, számoljon be a súlyos egészségügyi incidens előtt 4 napon történekről. Az derült ki, hogy 12 infarktusból legalább egy néhány nappal azután következett be, hogy a szívbántalom áldozata autójával közlekedési dugóba szorult. Ezen összefüggés leginkább nőknél, illetve 60 év felettieknél mutatható ki. A dél-németországi adatfelvételtől készült tanulmány arra nem ad választ, hogy az okok szétválaszthatók-e, vagyis az infarktuskockázat mennyiben kötődik a stresszhez, illetve a dugóban araszoló gépkocsikból származó kipufogógáz okozta környezet-szennyezéshez.

Az Etikai Bizottság közleménye

A Kórházi Etikai Bizottság és az Intézeti Kutatás-etikai Bizottság 2005. április 12-én tartotta soron következő ülését. A Bizottság gyógyszer kipróbálással kapcsolatos kérévényeket és egy beteg panaszát tárgyalta.

A betegellátással kapcsolatos panasz tárgyalása során a bizottság megállapította, hogy a rendeléseken minden „kereskedelmi” tevékenység, így a gyógyászati segédeszközök forgalmazása sem helyeselhető. Amennyiben azonban ezzel megkönnyíthető a betegek számára ezek beszerzése, úgy mérlegelhető ennek fenntartása. Azonban ezekben az esetekben helyileg és személyileg is szigorúan el kell választani a rendelést és a gyógyászati segédeszköz forgalmazását. Azt csak átláthatóan, ellenőrizhetően lehet folytatni. Pontos kimutatást kell végezni a forgalmazott eszközökről, a rendelő orvostól. Az ellenőrzést a kórház belső ellenőrzése végezhetné. Amennyiben nem kellően átgondolt és ellenőrzött az ilyen tevékenység, a betegek körében gyanakvást, rossz visszhangot kelthet.

Az ülés kapcsán ismételt felvetődött, hogy etikai ügyek tisztázása céljából az ülésre meghívott kórházi dolgozók nyomós ok nélkül nem maradhatnak távol az üléstől. Az etikai ügyben érintett dolgozó távolmaradása esetén etikai normát sért.

A Szociális Csoport 2005. május 18-án hajléktalan kerekasztal beszélgetést szervezett a Nyíregyháza Város Polgármesteri Hivatal Szociális Irodájával közösen a hajléktalan klienscsoport problémái mentén. A meghívott vendégek a megye hajléktalan ellátásban dolgozó szociális és egészségügyi szakemberei voltak. Megyeszékhelyi adottságainkból adódóan számos nyíregyházi szervezet képviselője volt vendégünk, emellett a Megyei Önkormányzat, és az egyéb nagyvárosok hajléktalan ellátórendszerének vezetői is részt vettek.

A szakmaközi megbeszélést az a helyzet indukálta, hogy bármilyen betegség társul a hajléktalanság tényéhez az egyén életében a kórházból kikerülve az ellátórendszer hiányosságai miatt nincs utógondozásra lehetőség. Akár egy járókeret is lehet akadály a hajléktalan szállón való elhelyezésnek, mivel az intézményi adottságok gátakat szabnak,

akár a kisebb testi problémák kezelésében is, a szakmai személyzeti hiányosságokról nem is beszélve. A hajléktalan ellátórendszer egy orvossal rendelkezik, ápoló személyzet és hozzá szükséges eszközök nem is állnak rendelkezésükre.

Elhangzottak a városi és megyei kezdeményezések, tervek, amelyek finanszírozás hiányában még jövőre irányulnak, jelen helyzetben nem nyújt támogató segítséget az egészségében károsodott személyek ellátásában.

A téli krízisidőszakra egy-egy teret biztosítani tudtak az intézményvezetők felajánlásával megromlott egészségi állapotú klienseiknek, ami a jó idő beálltával megszűnt, nincs lehetőségük a további működtetésre.

Bár a kórházban jelentkező problémakörök évszaktól függetlenek, hazai szinten a hajléktalanok utógondozása még nem megoldott.

Maczkó Mónika
szociális csoportvezető

„Matildka, legalább addig maradjon, míg mi itt vagyunk!”

Beszélgetés Fodor Matild ápolónővel

...Matildot a vesegondozó ápolónőjét jelölte a szerkesztőség, hogy Arc-Kép-ét meg-
rajzoljuk. Igyekeztünk – mi-
beztartásul – valami ka-
paszkodót keresni, hát érdek-
lődtünk felőle itt-ott.

– Matildka? – szölt az egyik – Hát kérem, ő 46 éve dolgozik itt! Kell több?

– A Matildka! – szölt a másik – Róla írni? Az igen! Majd meglátják, 46 éve dolgozik itt...

Hát akkor hallgassuk őt, egyszerűen amit elmond, s ha úgy találják, meseje nem épp világrengető, mi azt mondjuk arra, sürgősbala-
dásúnak, a lét gyorsolvasójá-
nak nem hogy Matildka, az egész élet se az. De talán a végén a vég, neadjisten egy váratlan megroggyanás, tar-
togathat némi borzongatóan meglepőt, s a meglepetések között akadhat egy-két ta-
nulság, amit felfogni sobase késő.

Én nem gondoltam, hogy itt kötök ki, mert világele-
temben magamba zárkóztam voltam, ez a munka meg éppen hogy a legteljesebb nyitottságot kéri. Hogy let-
tem mégis ápolónő? Közgaz-
dasági technikumba jártam, de nem akartam írósztal mellett ülni, ezért úgy érez-
tem, hogy nekem az egész-
ségügybe kell jelentkeztem. Debrecenben végeztem, on-
nan idekerültem és bele-
csöppentem azonnal a sűrű-
jébe.

Nagykállóban lakom, on-
nan járok be, mindössze 10 perc az út. Szüleim ott éltek, ott jártam iskolába, ott van a házunk, amiről apám azt mondta egyszer, ne add el, ha meghalunk, tartsd meg legalább nyaralónak. Hát megtartottam. Az fűz oda, meg a temető, meg a kis görög templom az utcánk végén, na meg a kedves öreg

szomszédaim.

– Matildka! – azt mondják – El ne menjen míg mi élünk!

A húgom itt lakik Nyíregy-
házán, van náluk egy szo-
bám, ha nem tudok hazajut-
ni, ott is otthon vagyok. Csa-
ládom nincs, ha lett volna, akkor talán nem is tudtam volna ennyi évet itt eltölteni. Kilenc éve mentem nyugdíj-
ba, most rádolgozom. Mon-
dom néha a főorvos úrnak, elmennék már.

– Dehogyan megy – azt mondja –, hogy képzeled!

Na de, innen vigyenek a temetőbe? Mert azért ilyen is van, van közöttünk, aki itt hal meg. Persze jól érzem itt magam, itt már több az ismerősöm, mint Nagykál-
lóban. A mentősök, ha be-
hoznak egy beteget, beszél-
nek néha – kimegyünk egy tanyára, hozzuk a beteget, és azt kérdezik, hogy az a Matildka ott van még? Tény-
leg, lehet ebben valami, mert annyi éven át, akik ide-
jártak a belgyógyászatra, akik egy évben ötször-hat-
szor is az osztályon feküd-
tek, emlékezhetnek rám. Ré-
gen, még a belgyógyászaton
gyógyszeres nővér is vol-
tam, injekcióztam, infúzióz-
tam – mindenki ismert.

'59. november 1-je óta óta dolgozom itt, és egyetlen munkanapot se hiányoztam. A szüleim meghaltak 15 éve, szabadságra se igen járok, itt kötöm le magam. Egész nap jövök, megyek, gondolom 5 km-nél többet legyalogolok egy nap, mert ülni nem bírok, ha mégis muszáj, akkor is inkább állok. És így jó, rájöttem, az életben legfonto-
sabb a testmozgás, aki nem mozog, az már nem is él. Vannak olyan elhízott bete-
geim, alig férnek az asztalra, alig tudom a mérlegre állíta-
ni őket. A gondozáson meg-
kérdem, mennyit mozog-

nak? Kérdezem, mi volt a vasárnapi menü, arra mind-
egyik emlékszik – de hogy mit mozgott? Egész nap a té-
vé előtt ülnek, és közben esznek, eszegetnek. El se hi-
szik, mennyit ártanak így maguknak. A 46 év alatt rá-
jöttem, hogy az egészséghez négy dolog kell: az étkezés, mert azzá leszel, amit meg-
eszelsz; a lelki béke, a stressz-
helyzetek elkerülése, a rendszeres testmozgás. Ha ez megvan, akármilyen be-
teg valaki, ő maga is más-
képp áll hozzá, másképpen kerül ki belőle, eleve több az esélye. Akinek pedig lel-
ki békéje van, annak a halá-
la is más. A 46 év alatt ren-
geteg halált láttam, akinek lelki békéje volt, kisimult arccal megy el, mosollyal, és ezt láttam a szüleimen is. Bejön egy beteg, ránézek, látom mi a baja, pláne ha egy nő. Fizikálisan megviz-
sgáljuk: minden negatív, de én mégis látom rajta a bajt. Rá van írva az arcára, hogy nincs meg a lelki nyugalma, vagyis tényleg beteg, hiába nem mutatják a leletek. Va-
lami olyan van, vagy valami olyan hiányzik az életéből, amitől szenved és belebe-
tegszik.

Nagyon szeretem a kis
öregéket, bejönnek ide, el-
beszélgetünk, némelyikkel úgy vagyunk már, mint egy család. Ide, gondozásra olyanok járnak, akik túl van-
nak a vizsgálatokon. Ők már követést igényelnek, ellen-
őrző megfigyelést. A legtöbb ember nem is tudja, mennyi-
re alattomos tud lenni a ve-
sebetegség, meg a vérnyo-
más-rendellenesség. Csak akkor kezdenek komolyan foglalkozni a problémával, ha az ellenőrzések közben kiderül, hogy már a harma-
dik, negyedik stádiumba ju-
tottak. Eleinte? Dagad a lá-
bam, étvágytalan vagyok,

fogyok, véres a vizeletem? Olyan nagy baj nem lehet, nem fáj nekem a vesém! Így egy év is eltelik, és mire be-
kerül, már művesére kell tenni. Van olyan, aki eluta-
sítja, nem kell, nem kell, haljak meg inkább, de ami-
kor már fullad, akkor ra-
gaszkodik a kezeléshez... Sokat kell felvilágosítani, mert nem értik meg, nem hi-
szik, milyen helyzetbe ke-
rülnek, ha nem segítünk. A gondozásnak az a lényege, hogy akinél már elkerülhe-
tetlen, azt előkészítsük a művese kezelésre. Ki kell alakítani egy Cimino shunt-
öt. Ha vállalja, a hasüregbe is beültethetünk egy katé-
tert, hogy akár a saját ottho-
nában kapjon dialízist. Mert ma már ezt is lehet, ha a be-
teg értelmes, intelligens, vagy a hozzátartozója meg-
tanulja a kezelést, már nem kell ide jönnie azért. Mert a vesepótlóba különben há-
romszor is be kell jönni egy héten. A szolgálat egy külön kis mikrobusszal, háztól-há-
zig szállítja a kezelendő be-
teget. Jóval könnyebb és emberibb lett ennek a na-
gyon kellemetlen és alatto-
mos betegségnek a kezelé-
se. Felfedezte egy orvos, hogy a hashártya lényegé-
ben egy szűrő, és ha been-
gedjük a dializáló oldatot, a diffúzió, meg az ozmózis el-
ve alapján a kisebb fajsúlyú folyadék helyet cserél a na-
gyobbal, így kimosódik a szervezetből a salakanyag. Sok beteg azt hiszi, hogy be-
tesznek egy valami különle-
gességet oda, pedig csak olyan ez már, mint egy nagymosás. Ha a vese nem képes kiválasztani az anyag-
csere mérgező melléktermé-
keit, kimossuk a vérből. Ez-
zel a hemodialízissel, ami itt van a művese állomáson, nem is tudom hány száz be-
teget kezelünk. Pedig a be-

tegeink létszámának csökkenni kellene, mert már Kisvárdán és Mátészalkán is megnyílt egy-egy modern kezelő. Ha fel tudnám térképezni kiderülne, hogy a legtöbb beteg Nagyecsed, Mátészalka, Fehérgyarmat, Újfehértó, Kisvárdra, Záhony környékén van. Hogy miért? Valami oka csak van, azt kellene megszüntetni. Mindig azt mondom a főorvos úrnak, ha egyszer tényleg nyugdíjas leszek, kikutatom. Arrafelé különösen sok a magas vérnyomásos is, ami a vese ereket is, a szem ereit is nagyon komolyan károsítja. Az emberek feleslegesen szedik a rengeteg fájdalomcsillapítót, meg a mindenféle gyógyszert. Régen ez még valahogy érthető is volt, a kis öregasszonyok a tanyáról, faluról bejöttek a városba, a gyógyszertárban megvették a fenacetnes kevert-porokat, a fájdalomcsillapítókat és az éjjeliszekrényben tartották fejfájás ellen. Csakhogy ebben olyan anyagok voltak, amik annyi használat után, súlyosan visszaütöttek, mert a vesében választódnak ki, komoly károsodásokat okozva. Ma se tudja a betegek többsége, hogy a gyógyszerek adagolásának mennyire speciálisnak és egyénre szabottnak kell lennie. Még most is előfordul, hogy panaszkodnak: én miért nem kapok olyan jó gyógyszert mint a másik? Meg kell magyarázni, el kell hitetni velük, hogy nekik éppen ez, a másiknak meg egy másféle gyógyszer használ. A régi főnököm Árvay Laci bácsi volt, már meghalt szegény vagy 25 éve, tőle megtanultam, hogy egy nővérnek, egy orvosnak szubjektíve is jó hatással kell lenni a betegre. Sokat adott erre, neki már az se volt mindegy, hogy egy ápoló vagy az orvos hogyan jelenik meg. Megegett néha, hogy másnaposan, nyakendő nélkül jelent meg va-

laki, na, azt jól letolta és aztán szégyenkezhetett. Szerettem nagyon, nagyon sok mindenre megtanított.

Akkoriban még idejártak, ideérkeztek egyenesen a belgyógyászatra a mentők – nem volt még sürgősségi osztály –, mindenféle bajjal jöttek a betegek, részegek,

tudnunk kellett, még azt is amit nem is tanítottak. Amikor idekerültem, még akkor kezdtünk penicillint adni, egy tüdőgyulladásos egy streptomocintól meggyógyult. Ma mindenkinek saját gyógyszerháza van otthon, szedik, ha kell, ha nem kell a nagyhatású szereket is, és

Rajz: Szabó Tibor

mérgezettek, eszméletlenek. Azonnal át kellett látni a teendőket, megnézni cukros-e, katéterezni kell-e, lumbál-funkcióhoz készíteni, vérnyomást mérni, vizeletet vinni a laborba. Ideggyógyászt, szemészt hívni? Láttam tetanuszban meghalni beteget, láttam tetánias görcsben haldoklót, veseelégtelent kómában elpusztulni. A kollégák szerencsére ezt, már aligha élük meg. A saját bőrömmön tanultam ki a szakmát. A sokféleség, meg annak a felelőssége, hogy mit kell, hogy kell, jó iskola volt. Ha idekerül egy fiatal orvos, aki nem tapasztalta ezeket, amíg a sürgősségin nem fordul meg, nem is igazi orvos. Nekünk mindent

szedetik a gyerekekkel is. Hozzászoknak, amikor aztán nagyobb baj van, már nehezebben hatnak a komolyabb gyógyszerek is. Régen nem volt heparin, piócat ragasztottunk helyette. A maiak, azt se tudják talán mire is jó a pióca? Árulták piacon, patikában kis üvegben. Most a trombózisosoknak, infarktuszosoknak Heparint, Syncumárt adunk. Micsoda változás. Ma már nevetséges a pióca, de akkor még nem volt más és használt. Mindenki félt tőle, de akadt egy-egy idősebb, aki értette a módját, felragasztotta, az megszívta magát, akkor leszedték. Hol volt még infúzió, vértranszfúzió, hipodermaklizis.

Nem voltak olyan steril dolgaink se. Az Y-csövet, a műszereket, fecskendőket kukutában főztük ki. Ma már steril eszközöket kapunk. Volt néha egy kis humor is az akkori kezeléseknél. Egyszer egy kis öreget kellett vizsgálnunk, kezébe adtam a kis poharat és mondom neki, kérek ebbe a pohárba egy kis vizeletet. Behozza, mérem a fajsúlyát, hát ez víz. Meglepődtem. – Hát ilyet pisil a bácsi? – Ó lelkem, azt hittem szomjas vagy, hát miért nem mondtad magyarul, mit akarsz? A mostani vizsgálatok már sokkal részletesebbek, pontosabbak, bonyolultabbak, mint a régiek. Mindenfelől, minden mutatót átvizsgálni, a legjobb műszerekkel is időbe kerül, de ez éppen a betegekért van, és ennek csak ürülhetnének, de ők gyakran nyugtalanok, türelmetlenek, hogy meddig tart ez még, meddig kell még ide járni? Éppen ebben az alaposságban áll a „követés”, muszáj minden részletén átesni, hogy idejében észrevegyük, ha baj van, ha már művese kezelésre kell előkészíteni. Valakitől azt hallottam, erre az osztályra angyali jó akarat, birkatürellem és disznógyomor kell. A belgyógyászat már csak ilyen, és nekem már a bőrömben, a véremben van mindez, más osztályon el se tudom magam képzelni. Nyugdíjban meg pláne nem.

A szemem előtt fejlődött az egész, büszke vagyok, hogy én is részese lehettem. Debrecenből 30 éve jött ide Szegedi főorvos úr, azóta tart a szép fejlődés, azóta van ilyen nagy vesegondozásunk, veseműtőnk, van hipertóniagondozás, flebológia. Nem tudom, mi lett volna, mi lenne az osztálylyal, ha nem ő az osztályvezető. Megtanultam tőle, hogy sohasem szabad elégedettnek lenni. Nem is dicsért könnyen soha, de ha mégis,

csak azt mondta: – Matyikám, már ide én is befeküdnék! Tele vagyunk pótágyakkal, de így is igyekszünk, hogy elviselhetőbb legyen a zsúfoltság, a betegellátás kulturált körülmények között történjen.

Amíg az osztályon dolgoztam, mindig bejöttem szombatonként is, nehogy valamibaj legyen a részlegemen, ezt néha nem is vették jónéven.

– Matyikám! – kérdezte néha még anyu is – Neked sose jár szabadnap? Ha háromnapos ünnep volt a közepső napon beszaladtam tájékozódni. Most már én se nagyon értem, miért is szalagáltam be folyton, miért aggódtam reggelig, hogy megvan-e minden betegem? Talán, mert elsüllyedtem volna szégyenemben, ha úgy állok főorvos úr elé, hogy nem tudom ki milyen állapotban van, milyen volt az éjszakája, mennyi vizelete volt. Arra is rájöttem, hogy mindig a betegnek van igaza, és ennek így kell lennie. Mindig úgy álltam hozzájuk, hogy hátha az én apám vagy anyám lenne itt, őket hogy látnám el, mire figyelnék kéretlenül is. Már az se mindegy hogyan szólítjuk meg őket. Uram vagy bácsi, mamóka, mondják néha, és ha az éppen nem illik oda, engem idegesít. Cseng a telefon, a legtöbb ember hogyne aggódna hozzátartozójáért, hát érdeklődnek. Nem mondhatjuk azt, hogy kérem ne zavarjon, nem rázhatjuk le, nem olyan nagy dolog, de annál fontosabb megkérdezni a betegről, mit üzen, mire van szüksége. Arra is rájöttem, hogy a pontatlan, gondatlan, lélektelen ápolás a betegben az enyészet gondolatát terjeszti. Ha bemegyek egy kórterembe, megérezem, ha hiányzik a nővér. – Jaj de jó hogy még itt tetszenek lenni! – mondja egy-egy beteg, ha találkozunk, és gondo-

lom, éppen az ilyen aprónak látszó dolgok miatt emlékszik olyan kedvesen rám. Nem is tudják, hogy már nyugdíjban vagyok, csak 6 órában dolgozom.

Amíg engednek, amíg marasztalnak, maradok. Még beteg nem voltam, győgszert életemben nem szedtem, nekem egészségesnek kell lennem a betegek között, mert máshogy nem segíthetem őket. Nagyon sokkal tartozom nekik, mert annyi jó szót kaptam tőlük, annyi kedvességet és rengeteg bölcsességet is, főleg a kis öregektől. Rossz alvó vagyok, így aztán mindig meghallgatom a Petőfi rádió éjszakai természetgyógyász-műsorát. Az orvosoknak tudom, nem tetszik, pedig Béki tanár úréknak igaza van, a legtöbb betegség mögött a lelki békesség hiánya van, azt kell legelőbb helyreállítani és más, mindjárt más a betegség lefolyása is. Tudása mellett, a lelki békesség a legnagyobb értéke az orvosnak, az ápolónak. Emlékszem, amikor először meghalt egy betegem, éjszakai műszakban voltam, az ügyeletes orvosnak is az volt az első halottja, együtt sírtunk a beteg után.

Ott, akkor értettem meg meg a legfontosabb dolgokat.

Elképzelhetetlen, hogy durva legyek valakihez. Hordjuk ezt a táblát a mellünkön, és rá van írva a nevünk! Öcsém repülő katonatiszt volt Kecskeméten, nyolc éve hólyagdaganatban meghalt, ennyit tudott a kemoterápia, és vajon mennyit az ápolása...

A városba kiabálnak utánam, megismernek. Ha már úgy szólítanak, hogy nővérke, akkor már gondolom, hogy volt betegünk, aki megállít egy köszönéssel, egy jó szóval. Egyszer voltam egy tv műsorban, egy sorsjeggyel bekerültem a "Telemázliba", másnap szó-

longatnak mindenfelől – Matyikám, láttuk a tévében! – nem is gondoltam, hogy annyian megismernek. Sokszor meghatódom a betegek ragaszkodásától, de engem sokkal inkább mehat az elcsúszásuk. Ha az osztályon éppen nem voltam benn, az én betegeim mindjárt azt mondták a nővéreknek, hogy jaj a Matyikám nem így, hanem úgy szokta... – haragudtak érte. – Na, ha a Matyikám kell, menjen utána! – de azért, nem volt harag, én úgy hiszem, a kollégákkal is békesség volt közöttünk. Szerettem a fiatalokat, de bánt, ha olyannal találkozom aki a saját szüleit nem tiszteli, akkor az elesett betegekkel hogy fog bánni? Más volt a mi szemléletünk, másképp tanítottak, vagy akkorát változtam volna, hogy észre se veszem? Azt mondja Karasz főorvos – már nyugdíjas ő is – nem erről van szó. Amikor mi fiatalok voltunk, mi is másképp láttuk magunkat, meg a világot is. És igaza lehet, türelmesnek kell lenni, mert nagyon sok tehetséges nővér van a fiatalok között, akik maguknak tartoznak azzal, hogy belenőjenek az igényességbe, a kötelességtudatba. Ennyi év után még az is lehet, hogy nem is lát mindent helyesen az ember. Mondom is az adminisztrátornak, hogy te, ha úgy látod, hogy valami nincs rendben velem, ha hülyeséget csinálok, szólj nekem időben. Nemrég arcüreggyulladás kaptam a huzattól, nem hallottam rendesen, olyan kellemetlen volt, hogy közel kellett tartanom a fülemet, ha valaki szólt. Időnként rám is panaszkodnak. Múltkor itt várt egy beteg pénteken, amikor mindig nagyon sokan vannak, négy óra hosszát is eltart a gondozás, sokat kell várakozni, a hölgy rám szólt, hogy maga az oka, hogy én vagyok mindig az utolsó, vegye tudomásul,

beírok a Fókuszba. Mondom, feltétlenül, tessék megtenni, legalább egy csomó betegem örülni fog, ha meglát műsorban.

Volt olyan kis öreg, aki verset írt nekem, de azt azért mégse mondom el, mert van benne egy kis huncutság is.

Egy másiktól megkérdeztem egyszer, tudja-e mi a legolcsóbb orvosság? Van erre egy kis játékos bölcsélet, egy könyvben olvastam: "Tartsd a lábad jó melegbe, / a hasadat ne tömd tele, / ne siess a Marcsához se, / beteg nem leszel sose." – Matyikám lelkem! Nézz meg, én jó meleg zokniban alszok, annyit eszek mint egy kismadár, a Marcsát meg már rég nem is kívánom, nézz meg, mégis beteg vagyok.

Mindig elolvasom a Keletben a gyászjelentést, előre félek, nehogy egy betegünk legyen közöttük, aztán ha felbukkan mégis egy név, szólok róla: ne várjuk doktor úr, már nem jön többet.

Nagyon szép volt a fiatalkorom. Ha tehettem, Erdélybe mentem, ott vannak barátaim, elmentem 2-3 hétre, és a hegyek közt jártam. Most is elmennék, de nem nagyon szeretem már a hosszú utat se kocsival, se busszal. Mióta ingyen utazhatok, gyakran megyek Pestre, színházba. Ott lakik a húgom nagy lánya, ha valamit meg akarok nézni, csak egy telefon, és utazom. Meg olvasok, most Máraitól a Füves Könyvet nagyon szeretem, mindig talállok benne valami bölcsességet... Valamikor tanultam zongorázni is, a komolyzenét szeretem és a verseket. Ha valamelyik megtetszik, kívülről fújom. Szeretem még a gyaloglást, 5-6 km-t ha nem mehetek naponta, a kedvem se jó. Bárcsak fiatalabb koromban sportoltam volna, biztos jó atléta lettem volna. Érdekel a gasztronómia. A húgo-

méknál finomakat sütök, főzők, nem mintha ő nem tudna, csak szeretem ha átengedi nekem és én adok ebédet a családnak. Néha a szomszédoknak is viszek ezt-azt. Nemrég sírvafakadt a szomszéd néni, mert a névnapján felköszöntöttem. Nekem ők vannak, rég elfogadtam, hogy nincs más aki várjon.

Azt mondta a régi főnököm egyszer, az nem teljesértékű ember, aki nem volt szerelmes legalább kétszer-háromszor az életében. Nekem csak egy volt olyan igazi, egy pesti fiú 16 éven át, sokat eljártunk a zeneakadémiára, mindig volt bérletünk, ezerből egy pár ha így összetalálkozik. De meghalt. 30 éves voltam akkor. Utána nem kellett már senki. Nekem apu azt mondta: megérzi az ember hogy, ki áll az emberhez lelkileg közel, a többinek elég a jó napot.

De, nem vagyok én egyedül, a húgomnak van két lánya, a nagyobbik Pesten él, a kisebbik asszony már, három gyereke van. Amikor összejövünk tele van velünk a ház, elmegyünk a kállói strandra együtt, és együtt nyaralunk. Ingyen se kéne több, se kocsis, se más, ha nyernék egyet odadnám valakinek.

Sikereim is voltak, szám szerint nem is tudom mennyi, mert hiszen minden jó szó, minden kedves mosoly, minden utánam kiáltás – „Matildka, emlékszik rám?” az volt. Egyszer vagy 20 éve a Keletben írtak rólam, a betegek kivágták nekem. Most meg ez a kórházújság, Ilike szolt nekem valamelyik nap: – Matildka megyek nyugdíjba, de van egy utolsó ténykedésem, azt akarom, hogy rólad jelenjen meg egy cikk. Én nem tudom mit lehet én rólam írni? Nem vagyok én olyan érdekes. Vagy ez is egy elismerés? Volt olyan, mióta idejárnak a mediku-

sok, hogy rámszólt aztán valamelyik, de már mint orvos – Matildka nem emlékszik rám, maga tanított injekcióni, hasat csapolni – ez is egy elismerés, nem? Ilyenkor elgondolom, lennék-e orvos? Néha úgy gondolom, belgyógyászatból akár le is tudnék vizsgázni, de ez persze túlzás. Nem, azt hiszem, én újra csak ápolónő lennék – arra is szükség van. Nem? Már 19 éve dolgoztam, amikor Árvay főorvos úr idején megkaptam "Az Egészségügy Kiváló Dolgozója" kitüntetést, azóta se, de ez eszembe se jutott. Jól megvagyok így is, nem is jut idő magamra gondolni, ébresztő óra se kell, egy órával előbb itt vagyok. Minden reggel fohászkodok, hogy legyen elviselni erőm a mai napot, aztán itt már észre se veszem, hogy elszaladt. Hát nem is hiszem hogy tényleg 46 éve itt vagyok...

Hívnak a nyugdíjasok közé – már húsz éves koromban ilyen fehér volt a hajam, 68 éves vagyok, kinézek

annyinak? Szüleim 84 évet éltek, úgy emlékszem mindig is hófehér volt a hajuk – na szóval, hívnak a nyugdíjasok közé, de még nem megyek, megbolondulnék, vagy lebetegednék, ha most hirtelen abbahagynám...

Pedig tudja, hogy egyszer abbahagyja, egyszer elmegy...

"Dehogy megy el, hogy képzelet!" Bárhogyan lesz, bármerre lesz, akiknek dolguk volt vele, azokban megmarad Matildka. Annyi készenlétnek, belső késztetésnek, figyelmes-gondosan szerető munkának, fegyelemnek, gyógyító erejű szépséges bájnak, rejtelmes büvösségnek ez nem jutalma, természetes következménye – mert nem igaz, hogy teljességgel hálátlan az emberi világ. Ezért lett informális mihez tartás az ő eddig leszolgált 46 éve ebben a ritul megbecsületlen szakmában, nem világi hívatástudat magasa szemünkben, ahol áll. És ünnepeljük, hogy dehogy-

is egyedüli élet, egyedüli teljesítmény az övé. Sokan vannak kórházunkban, kórházainkban, s angyal ha van odaát, olyan legyen, mint ők. Anyánk, nővérünk, édes leányunk legyen, szívbeli szerelmesünk a szenvedésben, romlás elől őrzőnk, líraiság betegség szennyeiben. De hát kicsodák ők? Nem tudjuk, és jobb nekünk úgy, csak ne tudjuk meg soha, hogy a csodát árulás el ne érje, emberségnek ilyen határtalanságára ne hogy valami szabály, vakbuzgó törvény szülessék. És ne tudjuk meg soha, hogyan bűnhődnek és szenvednek ilyen tisztaságért, ne tudjuk meg, hogy nem nyüvi el őket a maguk személyes sorsa, durva napoknak tízezer köszörüi hogy nem égetik hamuvá őket. Nővéreké! Honnan buzdultok, honnan születetek, honnan jöszötek elő? Míg mi vagyunk el ne menjetek!

Bugya István és Szabó Tibor

Fodor Matild

Színes egyénisége a Jósa András Kórháznak, az I. sz. Belgyógyászatnak. 1959. november 11.-től dolgozik az I. sz. Belgyógyászati Osztályon. Azon egészségügyi dolgozók közé tartozik, akik hisznek a gyógyítás csodálatos erejében, az emberben, a közösségben. Az elmúlt több, mint öt évtizedben nővérek százai tanulták meg keze alatt az ápolás, a beteggel való törődés elméletét és gyakorlatát. Anyai szeretettel törődött a fiatal nővérekkel, orvosokkal. Matild nővér volt az, akihez mindenkor lehetett fordulni, el lehetett mondani örömeiket, bánatukat. Fiatal főorvosként reggel 7 órakor Matild nővértől kaptam az első híreket, hogy mi történt az ügyeletben az osztályon, melyik beteg mit csinált, kinek javult, kinek romlott az állapota? Nem ismerte a munkaidő fogalmát, kora reggeltől késő estig az osztályon tartózkodott. Nem tett különbséget a munkanap és a munkaszüneti nap között, ha a betegekről volt szó. Együtt élt velük, érzékenyen reagált a betegek minden rezdülésére. Mosolyával, szavaival igazán gyógyí-

tani tudott. Mindenkit ismert és mindenki ismerte Őt. Egy olyan generáció tagja, aki a nehézségek közepette is meg tudott maradni embernek, nővéreknek, kollegának. A fiatalok gyakran pótmamájuknak tekintették, az idősebbek már számon tartották, ha többet foglalkozott a fiatalokkal, mint velük. A betegek név szerint ragaszkodtak hozzá, azonosították az I. sz. belgyógyászati Osztályt és Fodor Matild személyét. Egész életét a betegeknek, a gyógyításnak szentelte. 1996-ban nyugdíjba vonulása-kor fel sem merült az a kérdés, hogy Matild nem jön be, Matild nélkül működik az Osztály. A szakrendelés Fodor Matild nélkül nem különbözne a többi szakrendeléstől. Matild mindenkit ismer, mindenkihez van egy kedves szava. Megnyugtatta az aggódókat, megtalálta minden beteggel a megfelelő hangot, ugyanakkor megköveteli mindenki részéről a beteg tiszteletét. Művelt, okos ember, kedveli a zenét, az irodalmat. Munkatársaiként azt hisszük, hogy élete nyitott könyv számunkra.

Dr. Szegedi János

Évről-évre bővül az ellátásban részesülők száma

Kórházunk egyik egyre bővülő egysége az Onkoradiológia Osztály. Dr. Erfán József főorvostól megtudtuk évről-évre nő zoknak a betegeknek a száma, akik folyamatos kezelésre, gondozásra szorulnak. Jelenleg 15-20 ezer beteg jár a megyéből hozzájuk. A korszerű gyógyítás feltételei a nemrég megvalósult bővítés után már adottak, csak a géppark elöregedése okoz gondokat. A főorvos arra is felhívta a figyelmet, hogy a gyógyító munkában is szemléletváltásra van szükség.

Dr. Erfán József osztályvezető főorvost arról kérdeztük, mik a legfontosabb feladataik?

– Az Onkoradiológiai Osztály 1991-ben alakult, a gépeket a következő évben

kezdték el üzemeltetni. Az osztály feladata a solid nem haematológiai daganatos betegek nem sebészeti komplex ellátása. Mi tette ezt aktuálissá? A nyolcvanas évek-

ben elindult egy növekedés a daganatos megbetegedésekben. Ezzel együtt megjelentek új lehetőségek ezeknek a betegségeknek a kezelésére. A hatvanas, hetvenes években a sebészeti kezelések dominanciája uralta a daganatos betegségek gyógyítását. A nyolcvanas években lehetőség nyílt a daganatos betegségek sugárkezelésére. Míg a kilencvenes években a gyógyszeres kezelések lehetősége is kibővült. Ezek a változások jelentős mértékben megváltoztatták az onkológiai gyógyítás irányait, lehetőségeit is. Addig – valljuk be őszintén – az onkológiai osztály egyenlő volt az elfekvéssel és a halállal. Mivel ezek a vélemények nem egyik napról a másikra változnak, ezért ezek a képzetek továbbra is fennmaradtak a társadalom egy nagy csoportjában.

Hála az orvostudományban végbement jelentős változásnak, az onkológia helyzete jelentősen megváltozott. Hogy megértsük az onkológia problémáját, néhány számot mondanék. Százezer lakos közül ma évente nyolcszáz betegszik meg ilyen jel-

legű betegségben. Ez Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében évente 4500 új beteg. Ebbe a számba beletartoznak az enyhébb bőrdaganatok is, és a legsúlyosabb

érhető. Csak a gyermek betegeket vagy a különleges, ritka daganatos betegségekben szenvedőket küldjük tovább a regionális centrumokba.

A jövő útja a szakterületünkön célterápiás gyógyítás, ami például folyamatos gyógyszeres kezelést jelent hosszabb ideig, akár három hónapig is. Ezeket a kezeléseket idővel kisebb kórházakban is megkaphatják a betegek, de az onkológiai centrum irányítja majd ezt a gyógyító munkát is. A lényeg, hogy a szakmai irányítás egy helyen legyen, ahol erre a legjobbak a lehetőségek.

Jelenleg folyamatosan kezelünk 15-20 ezer beteget, és az elhelyezési helyzetünk tarthatatlan volt. Naponta voltak tömegjelenetek az osztályunkon. Ezt ismerte fel a kórház vezetése is. Ezért kellett a bővítést megvalósítani. Most hetven ágyon gyógyíthatunk betegeket. Folyamatosan előtérbe kerülnek a

megbetegedések. Közülük a különböző kezelésekkal átlagosan háromezer beteget tudunk meggyógyítani. Évről-évre bővül megyénkben azoknak a betegeknek a száma, akiket időnként újra és újra kezelnünk kell.

Egy-egy ilyen onkológiai centrumban három-négy

szakorvos dolgozik folyamatosan. Ezt a szaktudást a kisebb kórházakban nehéz lenne biztosítani. Így amikor szüksége van az onkológiai betegnek a kezelésre, ők utaznak ide a kórházba, az egész megyéből. Itt gyakorlatilag minden olyan kezelést megkaphatnak a felnőttek, ami ma az országban el-

gyógyszeres kezeléseket, ezek egy része a daganatokra hat, de vannak támogató kezelések, amelyek a sugárkezelés hatásait csökkentik.

Az osztály gépparkja 12-13 éves. Erfán főorvos elmondta, hogy sürgető feladat a géppark mihamarabbi felújítása, kicserélése, mert fennáll a veszélye, hogy egy-egy

Dr. Erfán József

A főorvos 1976-ban Ungváron szerezte a diplomáját, ezt követően áttelepuült Magyarországra.

A debreceni Radiológiai Klinikán helyezkedett el 1977-ben, ott szakvizsgázott. Röntgen és sugárterápiás szakvizsgája is van. Aztán 1991. január óta a kórházunk dolgozója, az Onkoradiológiai Osztály osztályvezető főorvosa. Ő indította el az osztály gyógyító munkáját, és irányította géppark kiállítását beüzemelését.

gép egyik napról a másikra használhatatlanná válik majd. A gyógyszeres ellátás feltételei a magyar egészségügy szintjén, adottak, annak költségeit központi keretből biztosítják. Az osztályon tíz orvos és három diplomás fizikus dolgozik. Az orvosok szakorvosok több szakvizsgával is rendelkeznek. Az osztályvezető elmondta, hogy az évente növekedő beteglétszám mellett rövidtávon is bővíteni kell majd az orvosok számát. A főorvos azt is megtudtuk, hogy az orvosok munkaidejének egyre több idejét a szakrendelés és a gondozás köti le. Az asszisztensek száma is megfelelő két-három ápoló hiányzik a létszámból.

Erfán József végül kiemelte, hogy az osztály gyógyító

munkájának legfontosabb célja: a betegek minél zökkenő mentesebben illeszkedjenek be a mindennapi életükbe. A daganatos betegek közül sokan a nagyobb kezelések közben végzik a mindennapi munkájukat. Ezért a kezeléseket, gondozásokat egyre inkább szolgáltatásként kell végrehajtani, ügyelve arra, hogy a beteg kívánságait figyelembe vegyék, és napi tevékenységüket minél kevésbé zavarják ezzel. Ez a beteg gyógyulásának folyamatát is segítheti, gyorsíthatja.

Hozzátette, ehhez az egészségügyben szemléletváltásra is szükség van. El kell fogadni, hogy ez is egy szolgáltató tevékenység, ami nem lehet független a társadalmi-gazdasági környezettől.

Megújul a géppark?

Az Onkoradiológiai Osztály bővítésének ünnepélyes átadásán részt vett Gazda László a megyei közgyűlés elnöke. A fenntartó képviselője az átadást követő sajtótájékoztatón kijelentette, hogy még a 2006-ig tartó ciklusban meg kell oldani az Onkoradiológiai Osztály gépparkjának megújítását. Az elnök elmondta, hogy tárgyalásokat folytatnak több bankkal egy kedvezményes hitel felvételére. A hitel tíz éves lejáratú lenne, és az első években csak a kamatot kell törleszteni. A hiteltől megvalósítanák az onkoradiológiai nagygéppark felújítását, ami 600-700 millió forintot beruházás lesz.

A legfontosabb változások

Az elmúlt időben megvalósult beruházás következtében az osztály harminc új betegágygal bővült.

Jelentősen javultak a kemoterápiás kezelés feltételei. Az osztályon elhelyeztek egy gyorsvérminta elemzőt. Így az infúzióra érkező betegtől vett vérmintát azonnal elemezni tudják. Perceken belül megmondhatja a szakorvos, hogy a kezelés elkezdhető-e? Összeállítják a szükséges gyógyszereket, és már kezdődhet is a kezelés. Nem kell órákat várakozniuk a betegeknek.

Új kórtermeket is kialakítottak, ahol az infúzió idejére a járó betegeket kényelmes, kulturált körülmények között elhelyezhetik.

RZ

Megújult a haematológiai részleg

Kórházunkban 1983. óta folyik szervezett haematológiai ellátás. Dr. Jakó János osztályvezető főorvos irányításával az akkori V. számú Belgyógyászati Osztályon indult el ez a gyógyító tevékenység. Dr. Szerafin László 1999. januárja óta irányítja a

haematológia munkát intézményünkben. A főorvos az elmúlt években a II. számú Belgyógyászati Osztály vezetőjeként tevékenykedett. A tavalyi évvégén a Szent István úti székhelyen lévő belgyógyászati osztályokat matrix rendszerbe szervezték Dr. Szegedi János osztályvezető főorvos irányításával.

Ezen belül működik most a haematológia részleg, amelyet Dr. Szerafin László vezet.

- Mostanáig a haematológia gyógyítás körülményei nem voltak igazán megfelelőek, mivel nem volt biztosítva a betegek izolálásának lehetősége. Évek óta küzdötünk azért, hogy az elhelyezést a kórház vezetése megoldja. A mostani menedzsment érzékelte a probléma súlyát, és az elhelyezési gondjaink megoldódtak. Ma már a debrecini klinika hasonló részlegével is összehasonlíthatóak a körülményeink, de mondhatom némelyik tekintetben jobbak is annál - mondja a főorvos.

A részlegben négy hatágyas kórtermet alakítottak ki. Ezekhez mindegyikhez külön mosdó és WC is tartozik. Kialakítottak egy központi nővér figyelő pultot is. Az osztályon elkészült négy darab egyágyas kórterem is, amelyet túlnyomósan, csíráltató légkondicionáló be-

rendezéssel is elláttak. Ezekben a kórtermekben helyezhetik el, a kemoterápiás kezelés következményeként legyengült immunrendszerű betegeket, a fertőzés veszélyének megelőzése érdekében. Így a legkorszerűbb kezeléseket is itt helyben elvégezhetik.

A megye felnőtt lakosságából a legnagyobb és a leg súlyosabb haematológiai betegségben szenvedő kórházi kezelésre szoruló betegeket is itt látják el. A csontvelő átültetésén kívül minden szükséges ellátást biztosítani tudnak. Az új környezetbe került osztályon arra is van mód, hogy az országos intézetekben vagy klinikákon gyógyított betegek elő- és utókezelése itt történjen meg. Évente 1000 fekvőbeteg fordul meg itt. A részleg szakrendelést és ambuláns kezelést is ellát.

A részlegvezető főorvoson kívül, egy főorvos, egy szakorvos és egy orvos végzi a gyógyító munkát.

- Most már az infrastrukturális feltételek megfelelnek a kor követelményeinek. Szakmailag is felkészültek vagyunk a betegek gyógyítására, de nagyon nagy a terhelése az osztályunk szakembereinek. A fokozott igénybevétel miatt tovább romlott a helyzet, és a közelmúltban több kolléga is elment. Kevesen vagyunk, legalább két orvos kellene még az osztályunkra. A szakemberek közül sokan azért nem jönnek, mert félnek a pszichikai terheléstől. A szakdolgozók száma megfelelő tizenhárom nővér és egy adminisztrátor látja el az itt lévő betegeket.

A főorvos szerint mindenképpen meg kell oldani a szakember hiányt, mert a megye lakosságának nagy szüksége van erre a gyógyító részlegre. A betegek érdeke is, hogy lakóhelyükhöz minél közelebb kaphassák meg a gyógyulásokhoz szükséges kezelést, és a legjobb ellátást. révay

Petrikovics Zsuzsa a nyugdíjasok titkára kezdeményezésére szerkesztő bizottságunk két tagja Bugya István költő és Szabó Tibor festőművész volt a legutóbbi nyugdíjas klub meghívottja. Bugya István bemutatta új verses kötetét az: Utolsó Évtizedet. Néhány verset is elmondott a kötetből, valamint a nála lévő köteteket dedikálta az érdeklődők számára. Szabó Tibor festőművész beszámolt eddigi munkásságáról és jövőbeni terveiről. Oldott légkörben, jó hangulatban telt el az a közel két és fél óra melyen a jelenlévő művészek maradandó élményt szereztek nyugdíjasainknak.

Csupán hogy magát mérje

(Dr. Szabó Gyula koszorújára)

Vonókötélnél hűségesebben
 ki ölelte őt szerelmesebben
 mint a megfeszült síró pánya
 amíg a halálba átlimbálta

Tűnődhetünk és ez a legtöbb
 hogy most aztán mit lelt
 vagy mit nem lelt meg
 s hogy mennyit érnek a tanulságok
 a megszegyenült jó tanácsok
 a szégyellhetetlen pirulák könnyek
 most hogy sehoból sehogig lengett
 de hol volt hol nem még ily hitetlen
 halál csúcsáig indázó álom
 s micsoda vakhit ostoba gőgje
 zárná ki őt a feltámadásból
 aki hogysen pereljen érte
 sebzett szívét így semmibe vette

Kié a meggyónhatatlan vétek
 hogy amit megtett az lett a legszebb
 s hogy amit soha az gyalázza
 hogy rácsordult a hazugok nyála
 kié a kiénekelhetetlen
 gyönyörű Szabó Gyula-dallam
 az a visszanyelt késpengeszájon
 elnémított csontindaálom

Ha nem másért csupán hogy magát mérje
 aki gyűlölte az szeresse
 rosszabb a jónál nem lehetve
 magát semmire kötelezze
 s nem lesz vele az időnek dolga
 céltalanul körülbolyongja

Bugya István

Búcsúzunk Dió Lászlóné Elvirától

Az emberi élet olyan gyorsan leperreg, hogy észre sem vesszük, s csak akkor állunk meg egy pillanatra, ha valaki elmegy közülünk. Csak keveseknek adatik meg, hogy világraszóló tetteket hajtsanak végre, s hogy ujjlenyomatukat a hallhatatlanok közé letegyék.

De úgy gondolom, egyszerűen is lehet nagyszerű dolgokat csinálni egy kis közösségen belül. Elvira ilyen volt.

Mint egy tyúkanyó, gyűjtötte maga köré az iskolapadból kikerült lányokat, fáradhatatlanul mutatta, magyarázta, hogy miként hogyan is kell bánni az újszülöttekkel. Tanulhattunk tőle alázatot a beteg gyermekek iránt, azt, ahogy kiválasztotta a legesendőbbeket, törő-

dött velük, gondoskodott róluk még akkor is amikor érezte, hogy ez csak időleges. Úgy kovácsolta egybe a munkatársait, hogy minden-kivel szót értett.

Ritkán panaszkodott, tudomásul vette, hogy neki mindenért egy kicsit többet kellett tennie, mint másnak. Soha nem volt fáradt, egy

életigenlő erős asszony volt, aki tette a dolgát.

Mi talán rövidnek találtuk azt az időt, amit élt.

Várhattak volna rá boldogabb nyugdíjas évek, de neki ennyire futotta.

Méltósággal viselte az utolsó időket is, amikor már támaszra szorult.

S végül álljanak itt Füst Milán szavai:

Ki tudja meg, hogy hány-szor ültél egyedül az éjsza-

kában és panaszkodtál a homálynak, hogy nézted a mélyen kék eget, s világító felhőit is-s hogy ekkor éltél igazán. Ha majd megkenik szemed olajjal, s azt mondják Isten veled, vajon tudni fogják-e hogy kitől búcsúz-nak?

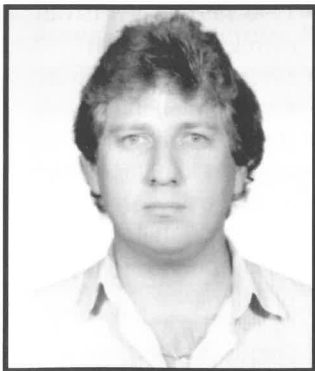
Igen, mi tudjuk, egy nagy-szerű embertől.

Dr. Marián Erzsébet
részlegvez. főorvos

Isten Veled, Barátunk!

Dr. Soltész László (1965-2005)

„...Keresheted őt, nem leled, hiába,
Se itt, se Fokfölfön, se Ázsiában,
A múltban sem és a gazdag jövőben
Akárki megszülethet már, csak Ő nem...”

A gyásztól lesújtva, megdöbbenően álltunk meg koporsód mellett Kedves Laci.

Ürességet és fájdalmat élünk nap mint nap, amikor

belénk hasít a felismerés, hogy felébredésed boldogsága megszakadt, és nem jössz jókedvűen szeretettel minden reggel.

Bocsesz, de nem tudunk napirendre térni döntésed felett! Nem értjük, hogy derűs optimizmusod miért nem tudta legyőzni kétségeidet. De sajnós ezek a miértek megválaszolatlanul maradnak és kegyetlenül fájdalmas a felismerés, hogy nem marad más számunkra, csak döntésed elfogadása. Most is fülembe csengenek

Rajz: Szabó Tibor

kedves anekdotáid, mindnyájunkat jókedvre tudat deríteni történeteiddel.

Együtt örültünk műtéteid sikereinek. Minden érdekelt, tele voltál életkedvvel és tervekkel, mint egy gyermeket, olyan szerető gondallal építetted és tervezted a közös jövőtöket feleségeddel és Polett babával.

Mélyen érzem, tudom és vallom, hogy felébredtél

egy másik dimenzióban, ahol minden álmodat valóra válthatod – nevetve – jókedvűen.

Isten veled Lacus! Így őrzünk meg szívünkben és emlékezetünkben.

Így búcsúzom Tőled osztályunk minden dolgozója nevében. Nyugodj békében. Soha el nem feledünk!

Dr. Szabó Éva

Kórházunk ökumenikus kápolnája 15 éves

1899-ben városunkban az Erzsébet Közkórház kapui megnyíltak a gyógyulást kereső lakosság előtt. Ez időben szakrális épület nem volt, csupán a kórház hátsó részén álló hullaházban alakítottak ki ravatalozót és becszentelő helyiséget.

1921. augusztusában a világi ápolónőket részben rendi nővérekkel váltja fel a kórház akkori vezetősége. A Magyarországtól elcsatolt Pozsonyból nyolc, a Szent Kereszt rendbe tartozó irgalmas nővér érkezett. Az apácák itt nem önálló rendházban éltek, hanem a kórház biztosított számukra elfogadható szállást és étkezést, de szerzetesi életüket továbbra is főnöknőjük irányította. A napi szentmisék hallgatásához miséző papról a kórház gondoskodott a kialakított kápolnában. Később a felekezeti egyenlőség érdekében református diakonisszákat is alkalmaztak a betegápolásban.

1929-ben az új sebészeti pavilon átadásával lehetőség nyílt új kápolna és imaterem megnyitására is. A berende-

zések költségét a kórház fizette, a két harmóniumot Dehmal Károly budapesti zongora-gyáros készítette és szállította le. Ebben az épületben alakították ki az apácák új lakószobáit, részben klauzúraszerűen, egymástól

függönnyel szeparálva. A rendi nővérek közel három évtizeden keresztül végezték magas színvonalú, ápolói és emberbaráti tevékenységüket az intézményben. 1949. október 19-e után, a szerzetesrendek magyarországi felszámolása miatt már csak egy apáca és négy diakonissza nővér maradhatott a kórházban és kizárólag ápolási tevékenységet folytathattak.

A kemény diktatúra enyhülésével a nyolcvanas

évektől eltűrt, de nem támogatott tevékenységet folytattak a katolikus egyház papjai és egy református diakonissza oly módon, hogy utcai civil ruhában rendszeres betegpasztorációt végeztek az osztályokon. Heti két-három alkalommal látogatták a betegeket és kiszolgáltatták a szentségeket.

Lelki segítői tevékenységet több lelkész végzett, akikre emlékezünk:

1946-1949 között Pataki Irma református diakonissza;

1978-1983 között Tóth Béla nyíregyházi káplán;

1978-1990 között Gégeny Béla római katolikus akolitus;

1986-1989 között Bágyi István nyíregyházi káplán;

1986-1999 között Gégeny Béla akolitus.

Az 1989-es politikai fordulat lehetővé tette, hogy a kórház vezetősége engedélyt adjon egy kápolna létesítésére. Ebben az évben Dr. Mihályi József és Dr. Bodnár Ákos sebész főorvosok tárgyalást kezdtek a kápolna működtetése érde-

kében Úsz István nyíregyházi ortodox paróchussal, aki a Szent Lázár johannita lovagrend magyarországi követe volt.

A kórház vezetése rendelkezésre bocsátotta az intézeti gyógyszerár raktárpépület kápolna kialakítása céljából. Az átalakítás után Hans Georg Osterspey úrnak, a Szent Lázár lovagrend tagjának adományából a berendezésre is telt pénz. Ezen eseményt hirdeti a főbejáratnál elhelyezett emléktábla.

A kápolnát 1990. augusztus 20-án ünnepség keretében a főigazgató adta át az egyház képviselőinek. Az épület felszentelését Keresztes László nyíregyházi plébános helyettes végezte. A hely ökumenikus jellegéből adódóan kezdetben katolikus és református lelkészek végeztek itt szolgálatot, tartottak szentmisét, Istentiszteletet.

Később a történelmi egyházak lelkészei példamutató együttműködésének lehetünk tanúi.

Római katolikus részről:

- 1990- folyamatosan; Dr. Váradi József ált. püspöki helynök, nyug. plébános
- 1990-1991; Bágyi István nyíregyházi káplán
- 1992-1995; Lázár István napkori plébános
- 1995-2003; Zbignew Bodecki kamilliánus szerzetes
- 1997-2000; Babály András kótaji római katolikus plébános

Görög katolikus részről:

- 1992-1998; Tóth Elek nyíregyházi esperes
- 1998-2002; Dr. Soltész János görög katolikus pap, teológiai tanár

vezetője, akit 1995-ben Bosák Nándor megyéspüspök úr betegpasztorációs referenssé nevezett ki. A szerzetes házfőnök ebben a minőségében létesített kapcsolatot a kórház vezetésével. A humánpolitikai igazgatónővel jó szakmai és emberi együttműködést alakítottak ki a kölcsönös segítségnyújtás szellemében. Ennek eredményeképpen jelenleg a kórházi betegpasztoráció mind tárgyi, mind személyi feltételei magas szinten biztosítottak intézményünkben. Figyelemre méltó, hogy - Magyarországon a legnagyobb létszámmal - Gots atya irányítója és lelki vezetője a kórházi beteglátogatást végző laikus segítőknek is, akik a Kamillliánus családok tagjaiból szerveződnek.

Itt mondunk köszönetet ezért az önkéntes, ellenszolgáltatás nélküli tevékenységért, ami nemcsak a betegek körében, de a kórház dolgozói körében is példátértékű.

Összeállította:
Gégény Béláné
lelkigondozó

- Református részről:
- 1946-1949; Molnár Bálint református lelkész
 - 1991-2000; Csánig Gyuláné református lelkész, mint kórházi alkalmazott
 - Sipos Kund Kötöny református esperes
 - Tóth Dénes református lelkész
 - Dr. Hadházi Antal református lelkész
 - Kósa László református lelkész
 - Hadházi Sándor református lelkész

- Evangélikus részről:
- 1990-1994; Sztankó Györgyi evangélikus lelkész
 - 1994-2001; Bartha István evangélikus igazgató lelkész

1996. őszétől, a Humánpolitikai Igazgatóság működésnek kezdetétől folyamatosan fejlődött kórházunk betegeinek Isten hiten alapuló lelki segítése.

A mai időkre az alábbi lelkész csapat végzi áldásos tevékenységét kórházunkban:

- 2000- Závodny Mária református lelkész
- 2002- Szabó B. Sándor görögkatolikus pap
- 2003- Keresztes László kótaji római katolikus plébános
- 2003- Gégény Béláné római katolikus lelkigondozó
- 2003- Herpay Gábor evangélikus lelkigondozó

A kápolna berendezésének felújításához segítséget nyújtott Dr. P. Anton Gots kamillliánus szerzetesrend

Dr. Medgyessy Erzsébet búcsúztatása

Nyugalomba vonult el-sőként a gyermekgyógyászatról Dr. Medgyessy Erzsébet főorvosnő, aki kezdetől nyugdíjba vonulásáig folyamatosan a gyermekosztályon dolgozott.

1969-ben végezte az Orvostudományi Egyetemet Debrecenben, majd 1974-ben szerzett szakképesítést csecsemő- és gyermekgyógyászatból. Később érdeklődése a gyermeknephrológia és az intenzív

terápia felé fordult. 1986-ban szerzett szakképesítést intenzív terápiából és

anesthesiológiából - elsőként a megyében -, mint gyermekorvos. 1987-2002-is vezette a gyermek-intenzív részleget. Mellette, felismerve a profilírozódás igényét, gyermek nephrológiai gondozást is végzett nyugdíjazásig. Tagja a Magyar Gyermekorvosok Társágának, az Anesthesiológus és Intenzív Terápiás Társaságnak és a Gyermek Nephrológiai Munkacsoportnak. Országos, regionális és helyi szakmai fóru-

mokon több előadással szerepelt, valamint hazai szaklapokban rendszeresen publikált.

Kedves személyisége, átlag feletti problémamegoldó képessége és integráló egyénisége nagyon fog hiányozni munkatársainknak.

Leljen sok örömet 5 unokája nevelésében, gondozásában. Visszavárjuk.

Dr. Pintérné
Dr. Gönczi Ágnes

A JÓSA ANDRÁS KÓRHÁZ MINŐSÉGÜGYI CSOPORTJÁNAK TEVÉKENYSÉGE

A kórház minőségügyi csoportjában hat munkatárs dolgozik a következő munkakörök és időbeosztások szerint:

- egy fő –a minőségügyi vezető –megbízásos alapon, osztályvezető főorvosként, osztálya irányítása mellett végzi a minőségirányítási rendszer működtetésének összehangolását

- egy fő –a megbízott vezető auditor – napi hat órában látja el a csoport feladatainak és a kórház integrált minőségirányítási rendszere működésének tervezését, követését

- további négy munkatárs – vezető auditor helyettes, minőségügyi koordinátor, minőségügyi szervező és minőségügyi előadó – napi nyolc órában a munkaköri leírásban meghatározott és dokumentált feladatokat végzi.

Melyek ezek a feladatok?

Csoportosítás és elemzés szerint a következők:

1. Az Integrált Minőségirányítási Rendszer leíró dokumentumainak kezelése:

Az Integrált Minőségirányítási Kézikönyv, az Eljárások kézikönyve (34 Eljárás), az Előírások (60 Előírás), az általános és szakmaspecifikus orvosi és ápolási protokollok írásos elkészítése, illetve évenkénti aktualizálása a folyamatgazdákkal egyetértésben.

Az átdolgozást követi a 65-90 példányszámban történő azonosítás (zöld bélyegzővel és sorszámbélyegzővel való ellátás) és szétosztás.

A leíró dokumentumok fogalomkörébe tartoznak

még a különböző szabályzatok (Intézeti SZMSZ., osztályos SZMSZ-ek, Kollektív Szerződés, Díjfizetési-, Belső Ellenőrzési-, Egészségügyi Dokumentum Kezelési-, Adatvédelmi-, Érdekeltségi-, Munkavédelmi-, stb.), melyek azonosítása és elosztása az előzőekben leírtak szerint történik.

Feladatunk részét képezi a formanyomtatványok (Bizonylatok) számának pontosítása, melyet az adatvédelmi felelőssel közösen végzünk.

2. Az Integrált Minőségirányítási Rendszer működtetése:

- A belső auditok megtervezése.

- Az audit jelentések elemzése, eltérések és javítóintézkedések követése a határidők betartásával.

- Vezetőségi Átvizsgáláshoz az írásos jelentés elkészítése.

- A felületei, illetve tanúsító auditok során feltárt hibák és ajánlások ismeretében az intézkedési terv elkészítése, a terv megvalósulásának követése.

- Osztályos célok, programok összegyűjtése, terv formába rendezése és a Minőségügyi Tanács elé terjesztése.

3. Oktatás:

A minőségirányítási rendszer oktatása több csatornán és több irányban történik. Ezek a következők:

- minden hónap 1.-én és 15.-én az új munkatársak oktatása.

- Negyedévenként egyszer a belső auditorok részére értekezlettel összekötött továbbképzés.

- Évente egyszer –lehetőleg a soron következő fel-

ületei, illetve tanúsító auditok előtt –a minőségügyi megbízottak és “5S” felelősök részére továbbképzés.

- 2005. második felében tervezzük az első **Minőségügyi Vetélkedőt**, amelynek reméljük, “közkívánatra” lesz évenkénti folytatása. A felkészítést és felkészülést a Minőségügyi Csoport végzi.

- Abban az esetben, ha az osztályok, részlegek minőségügyi megbízottjai felkérlik a csoport valamelyik tagját (ez rendszerint a vezető auditor, vagy helyettese) az osztályos oktatás megtartására, úgy természetesen ezt is elvégezzük.

- Három éve rendszeres minőségügyi oktatást végzünk (ezt a vezető auditor végzi) más kórház által szervezett továbbképzéseken (Szeged, Békéscsaba).

4. Fejlesztés, kutatás, tudományos munka:

- 2004-ben önerőből, a csoport összefogásával, külső tanácsadó nélkül integráltuk az addig külön-külön működő MIR., KIR. és KES Rendszereket, valamint a Munkahelyi Egészségvédelemmel kapcsolatos követelményeket.

- Három éve együttműködünk a Zala Megyei Kórházzal a minőségfejlesztő munkában. Közös méréseket, elemzéseket végzünk és előadásokat tartunk országos minőségügyi rendezvényeken (DEMIN Konferencia, ISO 9000 Fórum),

- 2005-ben részt veszünk a PROJECT HOPE szervezésében négy modulós projekt készítő és kivitelező tréningben egy ápolókból álló teammel, ahol konkrét fejlesztésről, konkrét tervet készítenek. Nevezetesen: a diplomás ápolók kompetencia

kérdésével foglalkozunk.

Örömmel tájékoztatjuk a kedves olvasót, hogy az Egészségügyi Minisztérium Ápolásügyi és Szakképzési Osztálya, valamint a Szakdolgozói Kamara támogatását is megkaptuk ebben a fejlesztésben.

- Minden évben a KES szempontrendszerének átvizsgálása és módosítása során a minőségügyi csoport felkérésre megteszi javaslatait az Egészségügyi Minisztérium felé.

- A Minőségfejlesztési Központtal együttműködve ebben az évben az EFQM (Európai Alapítvány a Minőségmenedzsmentért - European Foundation for Quality Management) önértékelést felső és középszintű szinten elvégezzük. Célunk az, hogy az eredmények ismeretében minőségi díjat pályázzunk meg.

- 2005. május 1.-től a Minőségügyi Csoport végzi a betegek, munkatársak és a háziorvosok elégedettségének mérését, elemzését, értékelését és az ismeretek, a feltárt hiányosságok birtokában javaslatot tesz a javító intézkedések kezdeményezésére.

- A kórház pályázati dokumentációinak elkészítése során besegítenek a pályázat készítésének folyamatába. Pl.: HEFOP (Humán erőforrás Fejlesztési Program) pályázat megírásához a környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos információs anyag elkészítése a Környezetvédelmi Csoporttal együtt történik.

- Az országos minőségügyi tudományos rendezvényekre a kórház osztályairól előadókat és előadásokat szervezünk. Pl.: DEMIN Konferencia 2005.: I. Gyer-

mek Osztályról 3, Fül-Orr-Gégészeti Osztályról 1 előadó, SBO.-ról 1 társelőadó.

Tisztelt Olvasó!

Ön, minden bizonnyal ismeri kórházunk Minőségirányítási Rendszerét. A vázlatos és korántsem teljes feladatsor azokat a lényeges

elemeket tartalmazza, amelyeket talán Ön is ismer és nyomon követ. Ezek a tervezhető, felkészítést és felkészülést igénylő konkrét feladatok. Mindezek mellett számos olyan "alkalmi" feladatot oldunk meg, amelyek csak részben tervezhetőek. Pl.: főiskolai hallgatók az or-

szág különböző főiskoláiról szakdolgozat írás ügyében kérnek segítséget, tanácsot, felkészítést.

Társkórházak, más szervezetek képviselői tapasztalatcsere formájában ismerkednek a mi rendszerünkkel stb.

A felsorolt feladatok megoldásában igyekszünk helyt-

állni. Legyen szabad egyik alapelvünkkel zárni a mondanivalónkat:

"Felelősek vagyunk mindenért, amit az emberekkel, az embereknek és az emberekért cselekszünk".

Csikai ándorné
vezető auditor

A KLINIKAI FARMAKOLÓGIAI-, GYÓGYSZERBIZTONSÁGOSSÁGI- ÉS TECHNOLÓGIAI ÉRTÉKELŐ KÖZPONT MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA

(1) ÁLTALÁNOS ELVEK

A Központ klinikai vizsgálati, ellenőrző-értékelő, szolgáltatási tevékenységeit – a betegellátó osztályok osztályvezető főorvosainak a meghallgatásával – úgy kell meghatározni, hogy az összhangban legyen a betegellátó osztályok, elsősorban a SBO és intenzív osztályok működési rendjével.

A kölcsönös együttműködést úgy kell megszervezni, hogy a diagnosztikai és a terápiás osztályok / részlegek / igénybevétele a munkanap folyamán lehetőleg egyenletes legyen. A szükséges vizsgálatokat úgy kell végezni, hogy azok eredményei a beteg állapotától függően azonnal, sürgősen / 6 órán belül / – de ezen határok között is – a lehető leghamarabb rendelkezésre álljanak. A Központ a sürgős beavatkozás szükségességére utaló leleteket a beteg kezelőorvosával haladéktalanul közölni köteles.

(1) A Központ gondoskodik a klinikai vizsgálatok intézményi engedélyezési szabályzatának vonatkozó jogszabályokkal összhangban történő megalkotásáról, az abban leírt feladatok és eljárási rend betartásáról és betartatásáról.

A Központ gondoskodik a klinikai vizsgálatok GCP-követelményeknek megfelelő elvégzéséről, a követel-

mények betartásáról és betartatásáról. A klinikai vizsgálatok szabályairól az osztályokat / részlegeket / rendszeresen tájékoztatja. I. Fázisú és bioekvivalencia vizsgálatok esetében a vizsgálati anyag vételét, a vizsgálatban résztvevők (betegek / egészséges önkéntesek) ellátását a minimálisan 8 ágygal működő, intenzív osztályos háttérrel rendelkező Központ, a II.-III.-IV fázisú vizsgálatoknál az a fekvőbeteg osztály / járóbeteg részleg végzi, ahol a klinikai vizsgálat engedélyezésre került.

A Központ klinikai farmakológiai vizsgálóhelyet működtet, amely a humán Ia, Ib, IIa, bioekvivalencia, interakciós vizsgálatok (étel, gyógyszer) kialakított kutatóhely.

A klinikai farmakológiai vizsgálóhely:

A klinikai farmakológiai vizsgálóhely az aktív betegellátástól elkülönített, külön bejáratúval rendelkező intenzív osztályos háttérrel rendelkező egység.

Az intenzív osztály (ITO) 10 percen belül elérhető

A vizsgálóhelyen saját ügyelet biztosítandó

(3) Amennyiben a klinikai vizsgálat elvégzése közben olyan körülmények merülnek fel, amelyekre a vizsgálatot, kezelést kérő orvos nem tért ki, de felderítése /megállapítása/a beteg egészségi állapotára, illetve a

gyógykezelésre befolyással lehet, vagy a vizsgálati protokollt megsértették, ezt a Központ a szakvéleménnyel egyidejűleg tartozik a klinikai vizsgálatot végző osztállyal közölni.

(4) Amennyiben a Központ vezetője azt észleli, hogy a klinikai vizsgálatot végző orvos klinika farmakológiai szempontból szakmailag megalapozatlan, nem megfelelő irányú, felesleges, vagy feleslegesen gyakori vizsgálatokat kér, a sürgősségi jelzést indokolatlanul használja, köteles erre az intézmény vezetőjének figyelmét felhívni.

(6) Szükséges, hogy a Központ a betegellátó osztályokkal szabályozottan, szorosan együttműködjön, klinikai farmakológus munkatársaik a betegellátó osztályok kérésére, elsősorban II. fázisú vizsgálatokban tanácsadóként / vizsgálóként aktívan részt vegyen.

(7) A Központ gyógyszerbiztonságossági szempontból eseti kórlaprevíziót végez az osztályok és részlegek vezetőjének kezdeményezésére és az osztályok vagy részlegek vezetőinek kérésére.

(8) A klinikai vizsgálatokhoz szükséges szakvizsgálatoknak a diagnosztikai osztályokon történő elvégzését az intézet főigazgatója – az illetékes diagnosztikai osztály osztályvezető főorvosának

meghallgatásával – engedélyezheti.

(9) A központosított osztályok részletes működését az Eljárások Kézi Könyve (EKK) és a saját Működési Szabályzatuk részletezi.

ÉLETMENTŐ, ÉRTÁMASZTÓ FÉMHEGER

Kínai tudósok olyan úszó mikrorobotot konstruáltak, melynek segítségével a jövőben „megtisztíthatják” az ereket a lerakódásoktól, s célzottan juttathatják egy a gyógyszer-molekulákat a rendeltetési helyre. A háromszögletű robot hossza 3 milliméter. Mozgását külső mágneses tér segítségével oldották meg, ez irányítja a robot mikroszkopikus, különleges ötvözetből készült „uszonyait”, valamint szabályozza a szerkezet sebességét is. A kutatók távlati elképzeléseiben egy 0,1 milliméter hosszúságú robot megalkotása szerepel, amely a véráram segítségével bárhová eljuthat az emberi szervezetben. Az un. nanotechnológia legújabb vívmányait kívánják felhasználni.

Evolúciótan az ideggyógyászat születéséről

Az egyszeri medikus kifogja az aranyhalat. Azt mondja neki a hal:

– Kívánj valamit, és én teljesítem.

– Szeretnék valami olyan orvosi állást, ami egzisztenciálisan és erkölcsileg is elismert, és ami mellett azért normális családi életet élhetek.

– Khm. Drága medikusom. Van valami, ami azért még egy aranyhal képességeit is meghaladja! Kívánj inkább valami mást.

– Akkor szeretnék valami jó kis zsíros manuális szakmát.

– Hát mit csináljak belőled drága medikusom? Szülész, sebész, urológus?

– Ne, ne urológus!!!!

– Úgy legyen!!!!

A rendőr úgy dönt, hogy továbbképzzi magát. Ideggyógyász lesz belőle. A látótérvizsgálat során így szól:

– Kövesse az ujjaimat feltűnés nélkül!!!!

ge@gu

Virtuális aerobik, avagy túl a Windows kezelői számítógépes tanfolyamon.

Igen, igen, mindenki pattanjon az egérpadjára!!! Lásam a kezeket!!!! Úgy tekintünk magunkra, mint az A: meghajtóra! És formázás indul. Töröljük a megahite-t. És kezdünk. És start menü és alapállás. És jobbal kattint három, négy, ballal kettőt, három, négy. Ablakot

nyit három, négy és bezárjuk három, négy. Kurzort mozgat három, négy, te kis nyuszi hová mégy. És lomtárt ürít három, négy. Kijelölünk három, négy és átnevezünk három, négy. Mindent tudunk három, négy, levizsgázunk, három, négy és kilépünk három és négy.

Váljon kedves egészségünkre! Találkozunk a következő intenzív in formai tikaik tréningben.

ge@gu

Rezidensinduló

(a katonai kiképző nóták dallamára)

A szigorló nem eszik,
 A szigorló nem eszik,
 Nem iszik, csak dolgozik!
 Nem iszik, csak dolgozik!
 Hobbija az ügyelet,
 Hobbija az ügyelet,
 Felvesz ezer beteget!
 Felvesz ezer beteget!
 Mindenkivel kooperál,
 Mindenkivel kooperál,
 Szülést vezet, operál.
 Szülést vezet, operál.
 Ha levizsgázik időre,
 Ha levizsgázik időre,
 Rezidens lesz belőle.
 Rezidens lesz belőle.

A rezidens azért jó,
 A rezidens azért jó,

Mert jobb, mint három szigorló.

Mert jobb, mint három szigorló.

Nem eszik, és nem iszik,
 Nem eszik, és nem iszik,
 Éhbérért is dolgozik.
 Éhbérért is dolgozik.

Ha nem lép le nyugatra,
 Ha nem lép le nyugatra,
 Szakorvos lesz a rangja.
 Szakorvos lesz a rangja.

Szakorvosi alapjog,
 Szakorvosi alapjog,
 Hogy mindkettőt hajszolhatod!

Hogy mindkettőt hajszolhatod!

Így megéri a fáradtság,
 Így megéri a fáradtság,
 Mert lesz majd saját rabszolgád!!!

Az ezüst árnyéka

Május elején, a magyar bajnoki címért játszhatott döntőt, a nyíregyházi Női Röplabda Klub. Az egyik fél, három győzelméig tartó sorozatban a rivális Vasas diadalmaskodott, fordulatos csatákban 3:2-re nyerve, összesítésben. A bajnoki döntő utolsó összecsapását követően, ugyanez a két gárda találkozott a Magyar Kupa döntőjében is. Maratoni hosszúságú mérkőzésen ismét a fővárosi gárda bizonyult jobbnak, így a nyíregyházi lányoknak megint csak az ezüstérem jutott.

Új korszak kezdődött. 2000 óta ugyanis, minden évben, volt amikor duplázva is, de valamelyik fronton szerzett aranyat Nyíregyházának, a női röplabda. A szakemberek véleménye szerint, új királya született a szakágnak, ez pedig - természetesen hozzá, nem érdemtelennül - a Vasas csapata.

Ilyenkor szokott a szurkoló, keserű szájjal azon gondolkodni, hogy vajon ki lehet e lépni az ezüst árnyékából? Lehet-e, rövid időn belül, ismét aranycsapata a városnak?

Én, viszont úgy tenném fel a kérdést: kire vet árnyékot, ez a két ezüstérem? A lányok és a szakvezetők is tudják, mekkora az értéke, ennek a két második helynek. Még akkor is, ha nagyon közel volt az aranyérem. Ugyanis ki lehet jelteni: a 2004/05-ös bajnoki idényben, az NRK Nyíregyháza két ezüstérmet szerzett. Senki többet?

Mi van a többi csapat-sportággal? A kézilabdások? A bennmaradásért küzdöttek. A kosarasok? Szintén. A labdarúgók? Ők is küzdöttek. Hogy nem reális az összehasonlítás? Igen tudom.

Mindegyik bajnokság más és más. Valahová több pénz kell, valahol semmi sem elég. Valamelyik bajnokság erősebb, valamelyik gyengébb. Tudom, mert végignézttem mind a négy liga mérkőzéseit, hogy kézilabdában, kosárlabdában és labdarúgásban is nagyon nehéz az érmek közelébe kerülni.

Viszont, tisztán él bennem a tavalyi év emléke, amikor a férfi kézilabdásaink, újoncként az ötödik helyen végeztek a bajnokságban, a Magyar Kupában pedig, harmadikok lettek, elérve ezzel a nemzetközi kupaszereplés lehetőségét. A kosarasaink a felsőházban kezdhették a rájátszást, egy kitűnő idényt felmutatva. A labdarúgóink pedig, az utolsó pillanatig harcban voltak a feljutásért, megváltva ezzel az első osztályú tagságukat. Ezzel szemben az idén...

Valahogy úgy érzem, a kiesés ellen harcolni, kivívni a bennmaradást, az nem túl nagy teljesítmény. Nem hasonlítható össze két ezüstéremmel. Főleg úgy nem, hogy tudomásul kell venni, hogy ez a röplabda csapat már közel sem az, amelyik kimagasló játéktudása miatt, utcahosszal nyerte és tette unalmassá a bajnokságot, és a kupát. Villogott a nemzetközi porondon, sikert sikerre halmozott, mert a kispadján is válogatott játékosok ültek. Sok minden megváltozott, de azt a szakemberek is elismerték, hogy az idei volt, az utóbbi évek legkiegyenlítettbb küzdelem sorozata, női röplabdában.

Nekem ezért, az ezüst fényében állnak a lányok, nem az árnyékában.

Szabó Csaba

Rajz: Szabó Tibor

Az anyákról

Az anyákról, akik összeressenek, ha
Megcsörren a telefon
Az anyákról, akiket rendre elfelejtenek
Visszahívni
Az anyákról, akik kikönyörgik a
Lehetetlent
A lehetetlent, hogy ott bújjanak meg
A szívek szögletében
Ott lehessenek egy békés ölelés
Közelében
Ott lehessenek egy jóízű
Falatban
Egy vissza nem húzott kéz érintésében
Egy integetésben, melyben
Benne a visszatérés
Az anyákról, akik csendben
Szemérmesen mennek el,
Akkiben nagyobb a fájdalom
Ha látják fájdalmukat
Az anyákról, akikre követ tesznek
A kőre koszorút, meg virágot
S ha az is egyre kevesebb, ott fenn
Megértik az anyák.

Dolinay Tamás

Manapság az egyszerűség kedvéért inkább számokkal, betűkkel jelölik a szántókat, réteket, pedig eleink igen találó neveket ragasztottak környező határaikra. Ma már feledjük jelentésüket, és nem értjük, miért hívhatták például a gyönyörű ligetes erdős, kissé mélyen fekvő részt Poklosnak?

Rekkenő hőség volt azon a bő negyedszázad előtti napon is, amikor először vittem ebédet anyámnak, aki az említett katlanban dolgozott. Apám súlyos betegen is ügyelt arra, hogy minden nap meleg étel kerüljön az asztalra. Az útra már nem vállalkozott, ezért rám bízta az ételhordót, és elmagyarázta a néhány kilométeres út fontosabb ismertető jeleit. Attól nem tartott, hogy esetleg eltévedek. jól tudta, kevés hely van a környéken,

ahol még nem "csavarogtam". Két szemed az ételre, nehogy kilötyögtesd! - figyelmeztetett, ám az ételhordón bizony vékony árulkodó csíkok futottak végig,

Tündér a pokolban

F A R K A S B É L A

amikor kutyámmal a sarkamban mezítlábasan megjelentem a letaposott tartón. Az aratóbrigád, még javában dolgozott; távolabb lányok, asszonyok szedték a markot, előttük kaszások lépkedtek méltóságteljesen. A suhintás nem hallatszott. A két "gépcsoda" zakatolása minden egyéb hangot elnyomott. Feléjük tartottam. Ámulatba ejtettek az ismeretlen monstrumok, egy körmös traktor dübörgött-döhögött, sehogy se tetszett

neki, hogy egy hosszúra nyúlt (sőt kinyúlt) ékszíjjal cséplőgépet kell meghajtania, amely csörömpölt, csatogott és időnként ledobta az "istrángot". A gépész ká-

romkodott, mogorván hátrább parancsolt.

A füledt hőségben felismerhetetlenségig maszatos arcú emberek hajladoztak, a férfiak meztelen felsőtestére az izzadság vastagon rétegezte a port és a töreket, amely kíméletlenül marta, csípte a bőrt, szemet egyaránt. A nyomasztó forróság meggörnyesztette a vállakat.

Pokol volt ez itt a javából. Végre felfedeztem anyámat. Sudár termetéről ismertem rá, amint fenn állt a cséplő-

gép tetején és a dobót etette, azaz fáradhatatlanul dobálta a gép folyton éhes nyitott szájába a feléje nyújtott kévét.

A gépész megállította a masinákat, elhalt a dübörgés. Az emberek között beszélgetés indult, nevetés csendült. A vízhordó fiút körbeállták, aki minden esetben színültig töltötte a kupafedőt... Anyám végre kiegyenesedett és mosolyogva csodálkozó örömmel vett rólam tudomást. Büszkeség töltött el: roppant erős tündérnek tűnt a csillámló napfényben.

Csak mikor lejött vettem észre, mennyire fáradt. Szomorúan kullogtam haza. Sehogysem értettem, mert akkori olvasmányaimban még csak utalás sem volt arra, hogyan kerülnek tündérek a pokolba?

L E C T O R I S A L U T E M

ARANYÁG

Nézem a műsort közben végig pereg szemgödröm mögött az elmúlt 10 év. Az elmúlt és a ránk váró küszködés. Nézem az alulfutó nevek sokaságát: 500-700-1000-2000 forint a többség. Ahogy Horvát János fogalmazott, ez a kisemberek műsora, kitárulkozása, őszinte segítőkészsége. A színészek, előadóművészek igyekeznek tudásuk legjavát adni - ingyen - .

Közel félmilliárd forint gyűlt össze és került kiosztásra az elmúlt 10 év alatt, kórházaknak, gyermekintézményeknek, non profit egyesületeknek. Nekünk is jutott két alkalommal. Szo-

morú és keserű vagyok. Ennyi pénzből konszolidáltak két bankot, ahol ma a keresmények több milliót juttatnak a vezetőknek havonta, mert ez az európai mérce.

Mi meg kerülgetjük sikerrel vagy anélkül, mindennapi kátyúinkat a levert falu töredezett lépcső feljáróban. Javítom a WC lehúzózt, az öblítőt a kórteremben. Viaskodunk, hogy a beteg gyógyulni tudjon és akarjon. Sikerélményem van ha úgy áthámozhatom magam a folyosón, hogy a köpenyem tiszta marad. Hogy a látogatás valóban látogatás legyen és ne össznépi lakodalmas. Szóval kátyúmentesen, mosolyogva, nagy em-

pátiával és szakismerettel kellene végezni munkánkat. Nem könyörödományokra támaszkodva, nem sanda tekintetek, félmondatok között, hogy itt haltak meg műtött gyermekek, ott öregeket hagytak magára, amott szerveket lopnak. Hogy is van ez?

Szerződött slendriánokra, torzképződményekre, gonoszokra vagyunk rábízva, akiknek évente egyszer - kétszer, csurran-cseppen egy kis alamizsna? Vagy netántán értő, jószándékú, holtig tanuló, hús-vér, gyarló, olykor hibázó emberekre?

Hol itt az igazság?

Dr. Dolinay Tamás

■ VESEKŐ - ELTÁVOLÍTÁS MŰTÉT NÉLKÜL

Síráskor a könnyekkel együtt apró kövek távoznak egy Kelet- Indiában élő 15 éves kislány szervezetéből, mert evvel jár - amúgy szerencsére nagyon ritka - betegsége.

A falubéliek egy része úgy véli, gonosz szellemek szállták meg a lányt, mások viszont a falu számára áldásnak tekintik, mert egy indai istennő reinkarnációját látják benne. Maga az érintett persze egyáltalán nem tekinti áldásnak állapotát, hiszen mielőtt egy kövecske eltávozna, heves fejfájás gyötri. Kövek ürülnek a füléből, orrából, nyálmirigyeiből.

Kezeldőrovsza szerint a vér emelkedett kalciumszintjével együtt járó anyagcserezavarról, az úgynevezett kőbetegség ritka válfajáról van szó. Mint elmondta, először találkozott olyan esettel, hogy valakinek könnymirigyeiből ürülnek kövek. Az esetek többségében a kő vese- vagy epeköképződéssel jár, de előfordulhat az is, hogy kisebb kövek ürülnek a nyálmirigyekből. Bármilyen legyen is e különös betegség oka, az indiai orvosok egyelőre nem képesek segíteni a szenvedőn.

Gyereknapi mulatság

A Szociális Csoport hagyományaihoz híven az idén is gyermeknapot rendezett a dolgozók gyermekeinek körében.

A résztvevőket színes programokkal és ajándékokkal tudtuk elkápráztatni. A BMX együttes zenei műsora mellett Frici, a bohóc lufihajtogató produkcióját élvezhették a kis vendégek. A rajzpályázat nyertesei értékes ajándékokat vehettek át, emellett minden résztvevőt korosztályának megfelelő puzzle-vel ajándékoztunk meg. Ezt a napot a Szociális Csoport munkatársai által működtetett Jólétért Egyesület támogatásával tudtuk megvalósítani. A tortapartyt a kórházi büfések felajánlása tették gazdagabbá. Ezeket a támogatásokat ezúton is köszönjük. Örömmel tölt el bennünket, mint szervezőket, hogy egy jó hangulatú délutánnal tudtunk hozzájárulni a gyerekek mindennapjaihoz.

KÓR-HÁZUNK

**A SZABOLCS-
SZATMÁR-BEREG
MEGYEI
ÖNKORMÁNYZAT
JÓSA ANDRÁS
KÓRHÁZ LAPJA**

Felelős kiadó:

**Dr. Pintérné
Dr. Gönczi Ágnes**
főigazgató

Főszerkesztő:

Dr. Dolinay Tamás

A szerkesztőbizottság:

**Bugya István
Dr. Harsányi Gergő
Nagy Géza
Szabó Tibor
Tass Emőke**

*A szerkesztőség
munkatársai:*

**Lesch Zsófia
Lehelné Zékány Szilvia**

Szerkesztő:

Révay Zoltán
revayz@chello.hu

Fotó:

Várady Béla

Címlapfotó:

Racskó Tibor

Nyomdai kivitelező:

Tatár Róbert
reklamgrafikus
Tel.: (30) 903-7883
robitatar@yahoo.com

*Ingyenes kiadvány.
Megjelenik kéthavonta
1.500 példányban.*

A szerkesztőség címe:
**4400 Nyíregyháza,
Szent István u. 68.
Tel.: (42) 465-666**

Az új haematológiai és onkoradiológiai részleg

GYERMEKNAP kórházunkban

